VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67
THỨ HAI
17.6.2024 (12.5 Giáp Thìn)
Số 73 (4050)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

SAU KHI SÁP NHẬP VÀO THÀNH PHỐ VINH:

Địa danh du lịch Cửa Lò biến mất?!

(VH). Sau khi sáp nhập vào TP Vinh, bảy phường của thị xã Cửa Lò vẫn được giữ nguyên tên, còn riêng Cửa Lò, một địa danh du lịch nổi tiếng trải qua 117 năm hình thành và 30 năm xây dựng phát triển, lại bỗng dưng biến mất trên… bản đồ.

Trước băn khoăn, thắc mắc của dư luận "vì sao không còn tên gọi Cửa Lò", chúng tôi đã tìm hiểu vấn đề này. [5]

Sau khi sáp nhập vào TP Vinh, địa danh du lịch Cửa Lò được hình thành hơn 100 năm qua và trải qua 30 năm xây dựng phát triển, đã biến mất trên bản đồ
Ảnh: B.LÂM

Thư mừng kỷ niệm Hiệp ước về quan hệ Việt Nam - Liên bang Nga [2]

QUY HOẠCH HỆ THỐNG DU LỊCH THỜI KỲ 2021-2030, TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2045:
Khẳng định vai trò động lực của nền kinh tế, và điểm đến nổi bật toàn cầu [3]

"THẮP SÁNG" KINH TẾ BAN ĐÊM
Phải có cơ chế, chính sách đồng bộ đột phá

[6]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Sân chơi cho thiếu nhi trong dịp hè

●**MINH CHÂU**

Hè đến cũng là lúc nhiều ông bố, bà mẹ "vò đầu bứt tai" nghĩ đủ cách để quản lý con em, nếu bỏ mặc chúng sẽ sa đà vào chiếc điện thoại chơi games hoặc lướt mạng "chát chít". Trên một số hội, nhóm kín, nhiều phụ huynh cậy nhờ lẫn nhau để tìm cách quản lý con em như thế nào cho hiệu quả. Nói thế để thấy đây không phải là chuyện nhỏ của bất cứ gia đình nào đang có con nhỏ, nếu không có sự tham gia tích cực của chính quyền địa phương, cơ quan đoàn thể.

(Xem tiếp trang 2)

SỬA ĐỔI LUẬT DI SẢN VĂN HÓA:
Tăng nguồn lực cho sự phát triển [8]

SỬA ĐỔI, BỔ SUNG MỘT SỐ ĐIỀU CỦA NGHỊ ĐỊNH SỐ 21/2015/NĐ-CP:
Đảm bảo chi trả nhuận bút, thù lao tương xứng [11]

Làm cha mẹ - Nghề đặc biệt [13]

Thư mừng kỷ niệm Hiệp ước về quan hệ Việt Nam - Liên bang Nga

Nhân dịp kỷ niệm 30 năm Ngày ký "Hiệp ước về những nguyên tắc cơ bản của quan hệ hữu nghị giữa Cộng hòa XHCN Việt Nam và Liên bang Nga" (16.6.1994 - 16.6.2024), ngày 16.6, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và Chủ tịch nước Tô Lâm đã trao đổi thư mừng với Tổng thống Vladimir Putin, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính đã trao đổi thư mừng với Thủ tướng Mikhail Mishustin. Trong thư, lãnh đạo hai nước khẳng định Hiệp ước về những nguyên tắc cơ bản của quan hệ hữu nghị giữa Cộng hòa XHCN Việt Nam và Liên bang Nga là văn kiện lịch sử, có ý nghĩa lớn lao, là biểu tượng khởi đầu cho một giai đoạn mới trong phát triển hợp tác nhiều mặt giữa Việt Nam và Liên bang Nga, tạo ra tiền đề cho việc đưa quan hệ hai nước lên Đối tác chiến lược toàn diện.

Suốt 30 năm qua, các thế hệ lãnh đạo và nhân dân hai nước đã không ngừng nỗ lực vun đắp cho tình hữu nghị bền chặt, củng cố và thúc đẩy hợp tác song phương một cách toàn diện trên các lĩnh vực, vì lợi ích của nhân dân hai nước, đóng góp cho hòa bình, hợp tác và phát triển của khu vực và trên thế giới. Hai nhà lãnh đạo bày tỏ tin tưởng, kỷ niệm 30 năm Ngày ký Hiệp ước sẽ mở ra một giai đoạn phát triển mới, với mức độ tin cậy, thực chất và hiệu quả ngày càng cao giữa Việt Nam và Liên bang Nga.

Nhân dịp này, Bộ trưởng Ngoại giao Bùi Thanh Sơn cũng đã trao đổi thư mừng với Bộ trưởng Ngoại giao Liên bang Nga Sergey Lavrov.

P.V

Hội nghị Du lịch Việt Nam - Úc tại Melbourne

Theo kế hoạch, từ ngày 16-21.6, Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Nguyễn Trùng Khánh sẽ dẫn đầu đoàn Việt Nam tham dự Hội nghị Du lịch Việt Nam - Úc tại TP Melbourne (Úc) cùng nhiều hoạt động bên lề. Hội nghị Du lịch Việt Nam - Úc được tổ chức nhằm thúc đẩy hợp tác du lịch hai nước, tăng lượng khách trao đổi, qua đó góp phần phát triển du lịch Việt Nam và Úc. Đây cũng là dịp để hai bên cập nhật các thông tin mới về chính sách, sản phẩm du lịch, tour tuyến du lịch, hạ tầng du lịch…

Dự kiến đoàn Việt Nam cũng sẽ có nhiều hoạt động nhân dịp này như: Họp song phương cơ quan du lịch quốc gia Việt Nam - Úc; Chương trình gặp gỡ doanh nghiệp du lịch Việt Nam - Úc (B2B); các cuộc gặp gỡ song phương với Cục Du lịch Úc, Sân bay Melbourne, Cơ quan Du lịch tiểu bang Victoria, Cơ quan Du lịch và Sự kiện tiểu bang Queensland, Cơ quan Du lịch đảo Phillip, Tổ chức Australian Attractions, Công ty Discova, Cơ sở đào tạo nghề Tây Úc… Trong những năm qua, Úc luôn là một trong những thị trường khách quan trọng trong khu vực châu Úc với Việt Nam. Năm 2023, Úc nằm trong 10 thị trường gửi khách hàng đầu Việt Nam với gần 400 nghìn lượt khách, tăng 169,5% so với năm 2022. Năm tháng đầu năm 2024, đã có trên 213 nghìn lượt du khách Úc đến Việt Nam, tăng 35,4% so với cùng kỳ năm 2023. Khách du lịch Úc có xu hướng lưu trú dài ngày và chi tiêu cao.

T.SƯƠNG

Sân chơi...

(Tiếp theo trang 1)

Ngay từ đầu hè, Quận đoàn Hải Châu (TP Đà Nẵng) đã có kế hoạch thúc đẩy văn hóa đọc cho thanh thiếu nhi thông qua mô hình "Đọc sách hè", tổ chức điểm đọc sách tại các khu dân cư, phường, điểm sinh hoạt cộng đồng, trường học và các địa điểm phù hợp. Định kỳ tổ chức các hoạt động văn hóa, sinh hoạt cộng đồng nhằm làm sinh động hơn các điểm đọc sách, thu hút đông đảo thanh, thiếu nhi và người dân hưởng ứng tham gia. Tại các địa bàn, phường Hải Châu 2 phát động "Ngày sách và Văn hóa đọc Việt Nam" năm 2024; phường Hòa Thuận Tây tổ chức gian hàng trưng bày "Sách và Văn hóa đọc" tại ngày hội "Kinh tế xanh - sáng tạo số", ngày "Sách và Văn hóa đọc Việt Nam" trong hệ thống các trường học.

Năm 2024, Quận đoàn Hải Châu khánh thành góc đọc sách và không gian số "Bác Hồ và thanh thiếu nhi". Tại đây trưng bày hơn 100 đầu sách đa dạng đề tài, thể loại, từ văn học, lịch sử, khoa học, đến tiểu thuyết, truyện ngắn. Thực hiện kế hoạch của UBND thành phố về hưởng ứng Ngày sách và văn hóa đọc Việt Nam năm 2024, các đơn vị, thư viện quận, huyện, trường học trên địa bàn thành phố tổ chức hàng loạt các hoạt động tôn vinh, trao tặng, luân chuyển hàng chục nghìn đầu sách hướng về vùng sâu vùng xa. UBND quận Sơn Trà tổ chức hội sách Sơn Trà với chủ đề "Sách hay cần bạn đọc". Đầu tháng 6, Thư viện Khoa học tổng hợp tổ chức Ngày hội văn hóa đọc Đà Nẵng lần 2 năm 2024 với hàng chục hoạt động hấp dẫn. Theo Giám đốc Thư viện Khoa học tổng hợp Lê Thị Bích Phượng, bên cạnh trưng bày các gian hàng sách hay, trợ giá, ngày hội sách lần này có nhiều điểm mới như tọa đàm "Văn học với sinh viên", tọa đàm "Sinh viên với văn hóa đọc thời đại 4.0"; cuộc thi viết cảm nhận sách; chương trình đêm thơ tháng 6…

Hoạt động giao lưu với các nhà văn, không gian sách cộng đồng, phục vụ xe thư viện lưu động với các trò chơi tương tác tại bờ sông Hàn. "Mục tiêu của ngày hội sách là góp phần lan tỏa phong trào đọc sách trong cộng đồng, tạo thêm không gian giải trí hai bên bờ sông Hàn phục vụ người dân và du khách", bà Phượng nói. Năm 2024 là năm thứ 6 thành phố tổ Đà Nẵng chức cuộc thi đại sứ văn hóa đọc Đà Nẵng dành cho học sinh các trường tiểu học, THCS và THPT trên địa bàn. Theo Phó Giám đốc Sở VHTT Đà Nẵng Nguyễn Thị Hội An, số lượng lẫn chất lượng bài dự thi qua các năm đều tăng đáng kể, chứng tỏ phong trào đọc sách ngày càng nhận được sự hưởng ứng, chung tay từ cộng đồng, góp phần không nhỏ trong việc phát triển, lan tỏa văn hóa đọc đến thế hệ trẻ. Cùng với đó, các doanh nghiệp cũng lên kế hoạch phát hành sách phục vụ hoạt động đọc sách mùa hè năm 2024.

Xuyên suốt mùa hè, Công ty FAHASA và các nhà sách trực thuộc tổ chức các chương trình hoạt náo, trải nghiệm sản phẩm đồ chơi, hoạt động vẽ tranh cát, tô tượng, thi lắp ráp mô hình, xoay rubic... nhằm mang lại mùa hè ý nghĩa cho các em. Tại các nhà sách của FAHASA (Đà Nẵng) đã áp dụng chương trình giảm giá từ 10% đến 50% dành cho sản phẩm là sách, văn phòng phẩm, dụng cụ học sinh, quà tặng và hàng lưu niệm từ nhiều nhà cung cấp, nhà xuất bản uy tín trong và ngoài nước; sách chủ đề AI; tuần lễ sách manga bản tiếng Việt và tiếng Nhật, chuẩn bị lượng lớn sách giáo khoa, sách bổ trợ phục vụ cho học sinh năm học mới 2024-2025.

Phải chăng cách làm của nhiều cơ quan đoàn thể ở Đà Nẵng cũng là sự gợi ý, tham khảo cho nhiều địa phương khác trong việc xây dựng sân chơi lành mạnh cho thiếu nhi trong dịp hè. ■

Tập trung cho công tác lập pháp

Theo chương trình dự kiến, trong tuần làm việc thứ 4 (17-21.6) của kỳ họp thứ 7, Quốc hội tập trung cho công tác lập pháp. Cụ thể, Quốc hội thảo luận về các dự án Luật gồm: Luật Công chứng (sửa đổi); Luật Thuế giá trị gia tăng (sửa đổi); Luật Công đoàn (sửa đổi); Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Dược; Luật Di sản văn hóa (sửa đổi); Luật Địa chất và khoáng sản; Luật Quy hoạch đô thị và quy hoạch nông thôn; Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ; Luật Phòng không nhân dân; Luật Tư pháp người chưa thành niên; Luật Phòng, chống mua bán người (sửa đổi).

Quốc hội biểu quyết thông qua: Luật Lưu trữ (sửa đổi) và Nghị quyết về việc thành lập Đoàn giám sát chuyên đề của Quốc hội năm 2025. Theo chương trình, trong tuần làm việc, Quốc hội cũng thảo luận về Chủ trương đầu tư Dự án đầu tư xây dựng đường cao tốc Bắc - Nam phía Tây đoạn Gia Nghĩa (Đắk Nông) - Chơn Thành (Bình Phước); Điều chỉnh chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030; Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; Đồ án điều chỉnh tổng thể Quy hoạch chung Thủ đô Hà Nội đến năm 2045, tầm nhìn đến năm 2065; Chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035.

L.S

Phát huy vai trò của người có uy tín trong việc bài trừ hủ tục lạc hậu

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 1576/QĐ-BVHTTDL về việc tổ chức tập huấn công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật và công tác bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, bài trừ hủ tục lạc hậu cho cán bộ, công chức cấp xã, nghệ nhân, già làng, trưởng thôn, bản và người có uy tín vùng đồng bào dân tộc thiểu số tại tỉnh Gia Lai.

Lớp tập huấn nhằm cung cấp kiến thức cơ bản về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong lĩnh vực VHTTDL cho cán bộ, công chức cấp xã, nghệ nhân, già làng, trưởng thôn, bản và người có uy tín vùng đồng bào dân tộc thiểu số trong công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật và phát huy vai trò của chủ thể văn hóa trong công tác bảo tồn văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số. Đồng thời nâng cao nhận thức về kỹ năng phổ biến, giáo dục pháp luật, từ đó vận dụng hiệu quả vào việc thực hiện nhiệm vụ phổ biến, giáo dục pháp luật ở địa phương, nêu cao trách nhiệm của cán bộ, công chức cấp xã, nghệ nhân, già làng, trưởng thôn, bản và người có uy tín về công tác quản lý văn hóa, thể thao và du lịch ở cơ sở; trang bị kiến thức cơ bản để tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương về công tác bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, bài trừ hủ tục lạc hậu vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Tham gia lớp tập huấn gồm 87 học viên là các nghệ nhân, già làng, trưởng thôn, bản và người có uy tín vùng đồng bào dân tộc thiểu số và cán bộ, công chức cấp xã trên địa bàn tỉnh Gia Lai. Các học viên sẽ được các chuyên gia, nhà nghiên cứu truyền tải 4 chuyên đề về phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về văn hóa, gia đình, thể thao và du lịch; Vai trò của pháp luật trong việc bảo vệ, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong tình hình mới. Công tác bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số; bài trừ hủ tục lạc hậu và xây dựng môi trường văn hóa vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Công tác phòng, chống bạo lực gia đình và giảm thiểu tình trạng tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống vùng đồng bào dân tộc thiểu số; công tác xây dựng gia đình văn hóa vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Công tác giữ vững an ninh, trật tự xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và bảo vệ nền di sản văn hóa dân tộc trên môi trường không gian mạng.

B.H

THÔNG BÁO GỘP SỐ

Nhân dịp Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam 21.6, *Văn Hóa* sẽ gộp số 4052 + 4053, giá: 10.000đ.

Trong thời gian gộp số báo in, mời bạn đọc xem tin, bài thời sự trên *Văn Hóa điện tử: www.baovanhoa.vn.*

VĂN HÓA

QUY HOẠCH HỆ THỐNG DU LỊCH THỜI KỲ 2021-2030, TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2045:

Khẳng định vai trò động lực của nền kinh tế, và điểm đến nổi bật toàn cầu

● L.SƠN

Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà vừa ký Quyết định 509/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch hệ thống du lịch thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045. Mục tiêu tổng quát của Quy hoạch đến năm 2025, Việt Nam trở thành điểm đến hấp dẫn, có năng lực phát triển du lịch cao trên thế giới.

Du khách quốc tế tham quan TP.HCM Ảnh: T.NGHĨA

Năm 2045, phấn đấu đón 70 triệu khách quốc tế

Theo đó, đến năm 2030, du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, phát triển theo hướng tăng trưởng xanh; trở thành điểm đến có năng lực phát triển hàng đầu thế giới. Mục tiêu cụ thể, năm 2025, phấn đấu đón từ 25-28 triệu lượt khách quốc tế; 130 triệu lượt khách nội địa, duy trì tốc độ tăng trưởng khách nội địa từ 8-9%/năm. Đến năm 2030, đón 35 triệu lượt khách quốc tế, tốc độ tăng trưởng từ 13-15%/năm; đón 160 triệu lượt khách nội địa, tốc độ tăng trưởng khách nội địa từ 4-5%/năm. Phấn đấu năm 2025 đóng góp trực tiếp 8-9% trong GDP; đến năm 2030 đóng góp trực tiếp từ 13-14% trong GDP. Về nhu cầu buồng lưu trú, năm 2025, khoảng 1,3 triệu buồng; đến năm 2030, khoảng 2 triệu buồng.

Theo Quy hoạch, đến năm 2025, du lịch tạo ra khoảng 6,3 triệu việc làm, trong đó khoảng 2,1 triệu việc làm trực tiếp; đến năm 2030 tạo ra khoảng 10,5 triệu việc làm, trong đó khoảng 3,5 triệu việc làm trực tiếp. Về văn hóa - xã hội, du lịch góp phần bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa, tạo sinh kế cho cộng đồng, góp phần thực hiện thắng lợi các chương trình mục tiêu quốc gia; nâng cao dân trí và đời sống tinh thần của người dân. Về môi trường, phát triển du lịch bền vững gắn với bảo vệ môi trường; ứng phó hiệu quả với biến đổi khí hậu. Đến năm 2030, 100% các khu, điểm du lịch; các cơ sở lưu trú du lịch và các cơ sở kinh doanh dịch vụ khác ven biển không sử dụng sản phẩm nhựa dùng một lần và túi nilon khó phân hủy. Về an ninh, quốc phòng, du lịch góp phần khẳng định và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ quốc gia, giữ vững an ninh, trật tự và an toàn xã hội.

Đến năm 2045, du lịch khẳng định vai trò động lực của nền kinh tế; điểm đến nổi bật toàn cầu, trong nhóm quốc gia phát triển du lịch hàng đầu khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Phấn đấu đón 70 triệu khách quốc tế; tổng thu từ khách du lịch đạt khoảng 7.300 nghìn tỉ đồng; đóng góp 17-18% trong GDP. Đối với thị trường nội địa, theo Quy hoạch, giai đoạn 2021-2025, phục hồi và giữ vững đà tăng trưởng của thị trường khách nội địa. Giai đoạn 2026-2030: Đẩy mạnh khai thác các phân đoạn thị trường chi trả cao, lưu trú dài ngày, các thị trường mới về du lịch golf, du lịch thể thao, du lịch mạo hiểm. Với thị trường quốc tế, giai đoạn 2021-2025, phục hồi các thị trường truyền thống, kết hợp thu hút các thị trường mới nổi: Ấn Độ, các nước Trung Đông. Giai đoạn 2026-2030: Duy trì và mở rộng quy mô các thị trường truyền thống: các nước Đông Bắc Á, Đông Nam Á, châu Âu, Bắc Mỹ, Nga và Đông Âu, châu Đại dương; đa dạng hóa các thị trường, chuyển dịch theo hướng tăng thị phần khách có khả năng chi trả cao.

6 vùng, 3 cực tăng trưởng, 8 khu vực động lực…

Về định hướng phát triển sản phẩm, theo Quy hoạch, sẽ khai thác tối ưu tài nguyên du lịch biển, đảo để phát triển các sản phẩm du lịch có khả năng cạnh tranh với các nước trong khu vực về nghỉ dưỡng biển, sinh thái biển và du lịch tàu biển. Phát triển các trung tâm nghỉ dưỡng biển cao cấp, có thương hiệu mạnh trên thị trường quốc tế. Phát huy giá trị văn hóa vùng, miền làm nền tảng xây dựng các sản phẩm du lịch gắn với di sản, lễ hội, tham quan và tìm hiểu lối sống, ẩm thực; kết nối các di sản Việt Nam với các nước trong khu vực và thế giới; gắn kết hiệu quả du lịch với công nghiệp văn hóa.

Nghiên cứu giải pháp nâng hạng chỉ số phát triển du lịch

Văn phòng Chính phủ vừa ban hành văn bản số 4091/VPCP-TH truyền đạt ý kiến chỉ đạo của Phó Thủ tướng Lê Minh Khái về nâng hạng chỉ số phát triển du lịch. Về vấn đề này, Phó Thủ tướng Lê Minh Khái giao Bộ VHTTDL chủ trì, phối hợp với Bộ GTVT, Bộ Ngoại giao, Bộ KH&ĐT và các Bộ, cơ quan liên quan nghiên cứu, rà soát, đánh giá làm rõ nguyên nhân chỉ số phát triển du lịch Việt Nam bị tụt hạng, có các giải pháp phù hợp, hiệu quả nâng hạng chỉ số phát triển du lịch cũng như thu hút khách du lịch quốc tế; báo cáo Thủ tướng Chính phủ trước ngày 30.6.2024.

Phát triển các sản phẩm du lịch sinh thái dựa trên lợi thế về tài nguyên tự nhiên, đặc biệt là tại các khu dự trữ sinh quyển thế giới, vườn quốc gia, khu bảo tồn thiên nhiên và khu bảo tồn biển; coi trọng phát triển du lịch sinh thái rừng ngập mặn, sinh thái miệt vườn, sinh thái hang động, sông, hồ. Phát triển các sản phẩm du lịch gắn với các đô thị trung tâm; chú trọng gắn kết du lịch với công nghiệp văn hóa và phát triển kinh tế ban đêm. Bên cạnh đó, phát triển các loại hình du lịch mới theo hướng đa dạng hóa sản phẩm phù hợp với những xu hướng mới của thị trường: du lịch kết hợp chữa bệnh, chăm sóc sức khỏe và thẩm mỹ; du lịch nông nghiệp, nông thôn; du lịch thể thao, thể thao mạo hiểm; du lịch hội nghị, hội thảo, sự kiện (MICE); du lịch giáo dục; du lịch du thuyền; du lịch công nghiệp. Phát triển các sản phẩm du lịch đặc thù, nổi trội theo vùng; hình thành sản phẩm du lịch đặc trưng của vùng và tạo dựng thương hiệu du lịch vùng trên cơ sở tăng cường liên kết vùng.

Quy hoạch phát triển không gian du lịch Việt Nam gồm 6 vùng, 3 cực tăng trưởng, 8 khu vực động lực, 5 hành lang du lịch chính, 11 trung tâm du lịch; hình thành hệ thống các Khu du lịch quốc gia và địa điểm tiềm năng phát triển thành Khu du lịch quốc gia. Cụ thể, xây dựng và hình thành 8 khu vực động lực phát triển du lịch để tập trung nguồn lực, phát huy tối đa hiệu quả đầu tư, lan tỏa, thúc đẩy những lợi ích và giá trị của du lịch...

Cũng theo Quy hoạch, sẽ ưu tiên hỗ trợ từ ngân sách cho hoạt động nghiên cứu thị trường, tập trung vào thị trường du lịch trọng điểm và các thị trường mới. Duy trì hoạt động xúc tiến thị trường đối với các thị trường du lịch quốc tế truyền thống. Nâng cao hiệu quả hoạt động nghiên cứu, xúc tiến thị trường theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại; xây dựng đồng bộ và hoàn chỉnh hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia về thị trường du lịch. Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng sản phẩm, dịch vụ du lịch mang đặc trưng của địa phương, vùng. Phát triển các sản phẩm vui chơi giải trí gắn với kinh tế ban đêm và công nghiệp văn hóa, chú trọng các trung tâm du lịch. Bên cạnh đó sẽ xây dựng tiêu chuẩn và thực hiện chuẩn hóa nhân lực du lịch; công bố và thực hiện chuẩn trường để nâng cao năng lực đào tạo, bồi dưỡng du lịch từng bước hội nhập tiêu chuẩn nghề trong khu vực.

Tăng cường hợp tác, liên kết với các cơ sở đào tạo uy tín trong nước và quốc tế, giữa cơ sở đào tạo với doanh nghiệp du lịch để phát triển nguồn nhân lực du lịch, đáp ứng nhu cầu đào tạo của các doanh nghiệp. Đa dạng các hình thức đào tạo. Nâng cấp cơ sở vật chất, trang thiết bị, chương trình đào tạo, đội ngũ giảng viên, giáo trình và tài liệu giảng dạy cho các cơ sở đào tạo du lịch. ■

Triển lãm đầu tiên về nghệ thuật thiết kế quảng cáo Việt Nam

Lễ khai mạc triển lãm "Nghệ thuật thiết kế quảng cáo Việt Nam 2024" vừa diễn ra cuối tuần qua tại Nhà triển lãm Mỹ thuật ở 16 Ngô Quyền, Hà Nội. Đây là triển lãm đầu tiên về nghệ thuật thiết kế quảng cáo Việt Nam do Hội Mỹ thuật Việt Nam tổ chức. Triển lãm trưng bày các thiết kế, poster quảng cáo xuất sắc trong những năm qua nhằm giới thiệu với công chúng một loại hình nghệ thuật thiết kế mỹ thuật ứng dụng đặc biệt qua các loại poster quảng cáo đã in ấn, xuất bản hoặc các bài tập tốt nghiệp được các đánh giá xuất sắc. Tại lễ khai mạc, họa sĩ Lê Tiến Vượng, Chi hội trưởng Chi hội Đồ họa 2, Hội Mỹ thuật Việt Nam cho biết đây là triển lãm do Chi hội 2 đồ họa (Hội Mỹ thuật Việt Nam) tổ chức. Triển lãm là một cuộc trình diễn, một cuộc biểu dương lực lượng đầu tiên của các họa sĩ đồ họa, các nhà thiết kế trong ngành quảng cáo Việt Nam 2024.

Triển lãm quy tụ 56 họa sĩ chuyên nghiệp đến từ nhiều tỉnh, thành phố cùng các giảng viên, sinh viên các trường đào tạo về nghệ thuật thiết kế, nơi đào tạo các họa sĩ thiết kế quảng cáo tương lai. Theo họa sĩ Lê Tiến Vượng, quảng cáo không chỉ là sản phẩm của nghệ thuật mà còn là sản phẩm đa phương tiện, bao gồm kỹ thuật, mỹ thuật, ngôn ngữ, âm thanh, hình ảnh, ánh sáng trên cơ sở các nền tảng văn hóa khác nhau. Quảng cáo là hoạt động không thể thiếu trong đời sống kinh tế - xã hội, đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy doanh số bán hàng, xây dựng thương hiệu và nâng cao nhận thức của người tiêu dùng về sản phẩm, dịch vụ của doanh nghiệp...

Nhận thấy tầm quan trọng của nghệ thuật quảng cáo đối với đời sống xã hội, đồng thời mong muốn tạo một sân chơi để kết nối, gặp gỡ giao lưu giữa các họa sĩ, nhà thiết kế, các kỹ sư công nghệ, các nhà doanh nghiệp, các nghệ sĩ, chuyên gia hàng đầu về quảng cáo cùng bàn thảo, đánh giá, bình chọn các tác phẩm tốt, các sản phẩm hay, Hội Mỹ thuật Việt Nam đã tổ chức triển lãm đầu tiên trên quy mô toàn quốc. Triển lãm đón khách tham quan đến hết ngày 24.6. **V.D**

PHÒNG, CHỐNG VI PHẠM PHÁP LUẬT TRONG HOẠT ĐỘNG VHTTDL:

Tăng cường thanh kiểm tra, xử lý sai phạm

● **MINH NGỌC**

Một trong những giải pháp quan trọng nhằm nâng cao hiệu lực triển khai Đề án "Phòng ngừa tội phạm và phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động VHTTDL" là tăng cường công tác thanh kiểm tra, xử lý sai phạm. Năm 2023, hoạt động thanh, kiểm tra chuyên ngành VHTTDL đã kịp thời phát hiện sai phạm, xử phạt số tiền hơn 14 tỉ đồng.

Công tác thanh, kiểm tra được thực hiện hiệu quả ở nhiều lĩnh vực nhạy cảm, dễ phát sinh vi phạm như bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa, nghệ thuật biểu diễn, điện ảnh, bản quyền tác giả, lễ hội, dịch vụ du lịch, thể dục thể thao…

Tháo gỡ những "điểm nghẽn"

Theo lãnh đạo Bộ VHTTDL, qua các cuộc thanh tra tại các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp và địa phương trong thời gian qua đã kịp thời phát hiện, xử lý các tổ chức, cá nhân vi phạm, góp phần tích cực vào triển khai các nhiệm vụ chính trị của ngành. Đặc biệt, công tác thanh, kiểm tra được thực hiện hiệu quả ở các lĩnh vực nhạy cảm, dễ phát sinh vi phạm như bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa, nghệ thuật biểu diễn, điện ảnh, bản quyền tác giả, lễ hội, dịch vụ du lịch, thể dục thể thao…

Năm 2023, hơn 1.200 đoàn thanh tra, kiểm tra chuyên ngành được thành lập trên toàn quốc; thanh tra, kiểm tra hơn 12.100 tổ chức, cá nhân; phát hiện và xử phạt vi phạm hành chính hơn 810 tổ chức, cá nhân với tổng số tiền xử phạt hơn 14 tỉ đồng. Trong đó, Thanh tra Bộ đã triển khai 61 đoàn thanh tra chuyên ngành, 10 đoàn kiểm tra đối với 21 cơ quan quản lý nhà nước về VHTTDL và trên 300 tổ chức, cá nhân hoạt động kinh doanh trong các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ. Thanh tra Bộ cũng đã làm việc với 11 tổ chức để giải quyết các vụ việc vi phạm quy định pháp luật về quảng cáo, phổ biến phim. Thanh tra Sở đã triển khai và chủ trì, phối hợp lực lượng kiểm tra liên ngành tiến hành thanh tra, kiểm tra đối với hơn 11.800 tổ chức, cá nhân. Qua thanh tra, kiểm tra đã phát hiện và xử phạt vi phạm hành chính hơn 800 trường hợp.

Thanh tra ngành VHTTDL đã chủ động phối hợp với các cơ quan, tổ chức có liên quan nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động thanh tra; kiên quyết, kịp thời xử lý các tổ chức, cá nhân có hành vi vi phạm. Qua công tác thanh tra, kiểm tra đã góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý nhà nước trong các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhà nước của ngành. Riêng trong lĩnh vực quản lý, tổ chức lễ hội; bảo vệ, phát huy giá trị di tích lịch sử văn hóa, qua hoạt động thanh, kiểm tra cho thấy, về cơ bản, các lễ hội, di tích đã thực hiện tốt các quy định pháp luật về tổ chức lễ hội, quản lý di tích, tình trạng thực hành mê tín, dị đoan, đốt vàng mã, mất an ninh trật tự đã giảm đi nhiều. Tuy nhiên, tại một số di tích, công tác phòng chống cháy nổ chưa đảm bảo, chưa quan tâm đầu tư trang thiết bị chữa cháy; còn tiếp nhận đồ vật không nằm trong danh mục hồ sơ xếp hạng… Thanh tra Bộ, Thanh tra Sở đã yêu cầu chính quyền địa phương, BQL di tích, BTC các lễ hội tiếp tục công tác tuyên truyền, hướng dẫn, nhắc nhở du khách giữ an ninh trật tự, vệ sinh môi trường, không tiếp tay hoặc thực hành các hoạt động mê tín dị đoan, khắc phục kịp thời các tồn tại, chấp hành nghiêm quy định pháp luật trong quá trình hoạt động.

Thanh tra Bộ cũng đã triển khai 4 đoàn thanh tra việc chấp hành quy định pháp luật về công tác quản lý nhà nước trong hoạt động kinh doanh dịch vụ karaoke tại Nghệ An, Cà Mau, Hưng Yên, Bắc Giang và tại 18 cơ sở kinh doanh dịch vụ karaoke Cà Mau, Bắc Giang... Qua công tác thanh tra, kiểm tra đã kiến nghị các cơ sở kinh doanh karaoke khắc phục một số hạn chế như phải đảm bảo an ninh an toàn, thực hiện nghiêm việc trả tiền nhuận bút, thù lao cho việc sử dụng bản ghi âm, ghi hình đã công bố tại cơ sở kinh doanh dịch vụ karaoke theo quy định. Thanh tra Sở đã kiểm tra hơn 1.100 tổ chức, cá nhân kinh doanh dịch vụ karaoke, vũ trường…, xử phạt hơn 140 tổ chức, cá nhân. Nhiều địa phương đẩy mạnh thanh, kiểm tra hoạt động kinh doanh dịch vụ văn hóa công cộng như TP Hồ Chí Minh, TP Hà Nội, TP Đà Nẵng, các tỉnh: Bình Dương, Vĩnh Long, Thái Bình, Long An, Đồng Tháp, Trà Vinh…

Ở một số lĩnh vực nóng như biểu diễn nghệ thuật; quảng cáo; quyền tác giả, quyền liên quan; thể thao, du lịch..., hoạt động thanh tra, kiểm tra và giám sát việc chấp hành các quy định pháp luật chuyên ngành được triển khai thường xuyên, quyết liệt để kịp thời phát hiện những sai phạm; chấn chỉnh và xử phạt các hành vi vi phạm.

Nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước

Ngay từ đầu năm 2024, nhằm tiếp tục nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước, Bộ VHTTDL đã chỉ đạo Thanh tra Bộ xây dựng Kế hoạch thanh tra chuyên ngành, đồng thời hướng dẫn các địa phương xây dựng kế hoạch với nhiều nội dung đổi mới, mở rộng nội dung thanh tra nhằm phát hiện kịp thời, đề xuất tháo gỡ những điểm nghẽn trong cơ chế, chính sách pháp luật, đồng thời xử lý nghiêm các hành vi vi phạm.

Bên cạnh những kết quả đạt được, trong quá trình thanh tra, kiểm tra chuyên ngành, một số vướng mắc, bất cập cũng được chỉ rõ. Đơn cử, trong lĩnh vực văn hóa, Nghị định số 144/2020/NĐ-CP ngày 14.12.2020 quy định về hoạt động nghệ thuật biểu diễn chưa quy định về việc trẻ em tham gia biểu diễn nghệ thuật, cuộc thi người đẹp, trình diễn thời trang; một số cụm từ chưa được giải thích như "vui chơi", "giải trí"; Nghị định phân cấp cho địa phương cấp phép đối với các cuộc thi người đẹp, trong trường hợp một cuộc thi tổ chức tại nhiều địa phương thì sẽ mất nhiều thời gian để thực hiện thủ tục hành chính để xin văn bản chấp thuận tại các địa phương nơi tổ chức. Luật Quảng cáo chưa quy định về phương tiện quảng cáo trên môi trường mạng, internet; chưa quy định trách nhiệm của doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trung gian; chưa giải thích một số từ như "khẩu hiệu", "thương hiệu"... Một số quy định của Luật Du lịch chưa cụ thể, gây khó khăn cho việc triển khai thực hiện như: quy định về việc doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ lữ hành quốc tế hỗ trợ khách du lịch làm thủ tục nhập cảnh, xuất cảnh, quá cảnh, hải quan; quy định về hành vi quản lý khách du lịch, phân biệt đối xử với khách du lịch, thu lợi bất hợp pháp từ khách du lịch…

Trong các nhiệm vụ trọng tâm thời gian tới, được nhấn mạnh là việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác thanh tra và việc phát hiện, xử lý vi phạm qua thanh tra. Tăng cường thanh tra việc thực hiện quy định pháp luật chuyên ngành tại các cơ quan quản lý về văn hóa, thể thao và du lịch tại địa phương...

Chú trọng thanh tra các lĩnh vực, hoạt động hay xảy ra vi phạm, gây mất an toàn cho người tham gia như bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa; quyền tác giả, quyền liên quan; hoạt động quảng cáo; hoạt động biểu diễn nghệ thuật, tổ chức thi người đẹp, người mẫu; kinh doanh hoạt động thể thao; kinh doanh dịch vụ lữ hành; kinh doanh dịch vụ lưu trú du lịch; hoạt động hướng dẫn du lịch... Tiếp tục đẩy mạnh công tác phối hợp trong việc triển khai hoạt động thanh, kiểm tra giữa Thanh tra Bộ, Thanh tra Sở và các cơ quan, tổ chức có liên quan; xử lý kịp thời khi phát hiện chồng chéo trong hoạt động thanh tra, kiểm tra. ■

Công tác thanh, kiểm tra thường xuyên được triển khai ở nhiều lĩnh vực như điện ảnh, nghệ thuật biểu diễn

Kiểm tra, xử lý vi phạm trong hoạt động lễ hội

Lĩnh vực quản lý, tổ chức lễ hội; bảo vệ, phát huy giá trị di tích lịch sử văn hóa luôn là lĩnh vực nóng, tiềm ẩn nhiều nguy cơ phát sinh bất cập. Năm 2023, Thanh tra Bộ VHTTDL đã triển khai 5 đoàn thanh tra việc chấp hành quy định pháp luật về bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử văn hóa, danh lam thắng cảnh đối với 25 di tích tại TP Hồ Chí Minh, Hà Nội, Hòa Bình, Bạc Liêu, Đồng Nai, đã ban hành các kết luận thanh tra; kiến nghị các BQL di tích khắc phục một số tồn tại phát hiện qua thanh tra.

Thanh tra Sở đã thành lập các đoàn kiểm tra đối với hơn 270 lễ hội, các di tích lịch sử văn hóa trên địa bàn. Một số địa phương đã chủ động đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra lễ hội. TP Hà Nội tổ chức kiểm tra 16 lễ hội; Nghệ An kiểm tra 29 lễ hội; Nam Định kiểm tra 39 lượt lễ hội, di tích; TP Hải Phòng kiểm tra 13 lễ hội… Qua đó, tiếp tục chấn chỉnh bất cập, đưa hoạt động lễ hội đi vào nề nếp.

PHƯƠNG THẢO

SAU KHI SÁP NHẬP VÀO THÀNH PHỐ VINH:

Địa danh du lịch Cửa Lò biến mất?!

● VŨ TOÀN

Sau khi sáp nhập vào TP Vinh, bảy phường của thị xã Cửa Lò vẫn được giữ nguyên tên, còn riêng Cửa Lò, một địa danh du lịch nổi tiếng trải qua 117 năm hình thành và 30 năm xây dựng phát triển, lại bỗng dưng biến mất trên… bản đồ.

Trước băn khoăn, thắc mắc của dư luận "vì sao không còn tên gọi Cửa Lò", chúng tôi đã tìm hiểu vấn đề này.

Cửa Lò, một tiểu vùng văn hóa đặc sắc

Lần tìm "gốc tích" của danh xưng Cửa Lò, chúng tôi thấu hiểu thêm một số vấn đề lịch sử, văn hóa và cách mạng từ vùng đất cổ, trước khi thị xã Cửa Lò sáp nhập.

Trong bài viết *Cửa Lò, một số vấn đề lịch sử và văn hóa,* cố GS Đinh Xuân Lâm cho biết, Cửa Lò là một vùng đất được cấu tạo từ xa xưa. Đó là một vùng cát bồi trên bờ biển thuộc huyện Nghi Lộc trước đây. Trên vùng cát này xuất hiện các làng và một dòng nước rất trong chảy từ biển vào nên nơi này mới có ruộng chuyên trồng các loại cây trên cạn. Căn cứ vào các loại hóa thạch được tìm thấy tại các đồi cát ở đây, có thể khẳng định dấu vết trải qua các giai đoạn trong quá trình biển lùi, bắt đầu từ cuối Đệ tứ kỷ. Rõ ràng, sự cổ kính, tính xa xưa của các làng cát trong vùng cứ vơi dần độ cao từ phía quốc lộ 1 ngày nay ra phía biển. Còn sự bồi đắp vào thời kỳ sau này, từ thời cận đại thì có thể căn cứ vào gia phả của các dòng họ lớn trong vùng như họ Nguyễn ở Thượng Xá (Cửa Lò - Nghi Lộc) hay họ Nguyễn ở Tiên Điền (Nghi Xuân - Hà Tĩnh) để biết rằng, vào thế kỷ XIV, bờ biển còn lùi sâu vào phía trong, cách bờ biển hiện nay khoảng 2 km về phía Tây. Một hiện tượng biển lùi, kết quả của quá trình bồi đắp phù sa của các dòng sông trong vùng.

Đó là một số đặc điểm về cấu tạo địa chất vùng đất mà sau này có danh xưng là Cửa Lò. Vậy, Cửa Lò, tên gọi mộc mạc và dân gian được hình thành như thế nào? Cũng theo bài viết của cố GS Đinh Xuân Lâm, Cửa Lò (tên địa phương là Lạch Lò) xuất phát từ sông Cấm đổ ra biển. Phù sa của dòng sông bồi đắp nên vùng đất, sau này hình thành thị xã Cửa Lò. Vùng đất từng được nhiều người biết đến với tư cách là một địa chỉ nghỉ mát với bãi tắm dốc và thoải, cát mịn màng. Nước biển ở đây luôn trong, sạch tạo thành một vùng tiểu khí hậu lý tưởng, đồng thời là một vùng đất in đậm những nét riêng của một tiểu vùng văn hóa nằm trong vùng văn hóa chung Xứ Nghệ, một trong những cái nôi văn hóa đặc sắc của dân tộc mà trong khuôn khổ bài báo chúng tôi không thể chuyển tải hết.

Về địa danh Cửa Lò, trước đây mới chỉ là tên riêng của một dòng sông Cấm đổ ra biển như bao dòng sông khác. Dòng sông này chảy qua dãy núi thuộc xã Nghi Thiết bên tả ngạn và phường Nghi Thủy ngày nay bên hữu ngạn. Từ tháng 4.1986, Cửa Lò trở thành tên gọi của một thị trấn cảng thuộc huyện Nghi Lộc. Từ tháng 8.1994, địa danh Cửa Lò trở thành tên riêng của thị xã trên cơ sở thị trấn Cửa Lò trước đây cộng thêm đất đai, cư dân một số xã khác của huyện Nghi Lộc. Như vậy, từ tên riêng để chỉ một cửa sông đổ ra biển, Cửa Lò đã trở thành tên của một đơn vị hành chính. Theo cách giải thích của người dân địa phương, gọi Cửa Lò là cách nói chệch đi và gọn lại của tên gọi "Cửa Lùa" trước đây. Đoạn chỗ sông Cấm chảy ra biển, giữa một bên dãy núi của xã Nghi Thiết (phía Bắc) và một bên là dãy núi Lô (Lô sơn) thuộc hai phường Nghi Tân và Nghi Thủy (phía Nam). Cho nên khi gió từ ngoài biển thổi vào cũng như gió hướng Tây trong đất liền thổi ra biển tạo thành "cửa gió lùa". Từ "cửa gió lùa", người dân nói gọn lại thành "cửa lùa", rồi trở thành Cửa Lò ngày nay.

Với ba mặt sông, biển, Cửa Lò hội tụ nhiều huyền thoại, truyền thuyết giàu tính văn hóa tâm linh. Ở phía Nam và phía Tây Cửa Lò, từ rất sớm "mở ra" không chỉ các lễ hội văn hóa phát triển tại chỗ mà còn là nơi giao lưu, tiếp cận tinh hoa văn hóa vùng lân cận. Riêng lễ hội du lịch Cửa Lò tổ chức thường niên đã phát triển quy mô lớn, khai trương mùa hè du lịch hằng năm của thị xã Cửa Lò. Từ lễ hội này, du khách mở rộng diện tham quan tới các đền, chùa nổi tiếng ở những vùng lân cận. Bàn thêm về Cửa Lò, cố GS Đinh Xuân Lâm đã nêu triển vọng: "Có thể khẳng định Cửa Lò ngày trước đến thị xã du lịch Cửa Lò sau này đã kế thừa, phát triển và nâng cao. Cửa Lò ngày nay xứng đáng với đánh giá của Tổ chức Du lịch thế giới (WTO): Đó là nơi thích hợp cho du lịch văn hóa và du lịch phiêu lưu cũng như du lịch sở thích đặc biệt. Về lâu dài, Cửa Lò có thể là một trong những điểm thu hút đông khách đến thăm nhất Việt Nam".

> *Tôi không rõ việc đặt tên ở TP Hạ Long. Còn ở đây, bảy phường của thị xã Cửa Lò đã có tên cả rồi. Nếu đặt tên phường Cửa Lò cũng không nói lên gì cả, không giải quyết được vấn đề gì cả.*
>
> **(Ông NGUYỄN VIẾT HƯNG, Giám đốc Sở Nội vụ Nghệ An)**

> *Việc đặt tên cho các phường của thị xã Cửa Lò sau sáp nhập, tôi nghĩ nên giữ tên gọi Cửa Lò. Ví như, đặt tên Cửa Lò cho một phường chẳng hạn. Còn trước dư luận, nếu bàn cách về việc giữ tên Cửa Lò, tôi nghĩ nên tham khảo hướng xử lý ở TP Hạ Long. Đây là một kinh nghiệm hay.*
>
> **(Ông PHAN ĐỨC ĐỒNG, Bí thư Thành ủy TP Vinh)**

"Nếu đặt tên như vậy không giải quyết được vấn đề gì cả"

Thị xã Cửa Lò ra đời năm 1994. Cuộc xây dựng, phát triển thị xã du lịch biển đặc biệt gắn liền với cá nhân ông Phạm Văn Thìn, suốt 10 năm làm Chủ tịch thị xã này. Thị xã Cửa Lò ra đời với quy mô 5 phường, 2 xã, 4,6 vạn dân, diện tích 28.600 ha. Những năm đó, người dân Cửa Lò còn ngại ngùng chuyện ra sống gần biển thay vì biện pháp chỉ định của xã… Sau 10 năm (1994-2004) với hơn 200 dự án triển khai đã làm nên hình hài một đô thị biển. Từ một làng chài xơ xác cát bụi, biển xanh hoang dã đầy rác thải; dân làng chài từ người lớn đến trẻ em có tập quán đợi đến chiều tối ra biển ngồi phóng uế; làng nghèo lác đác một vài lớp học xiêu vẹo; học sinh quần đùi, chân đất…, nay Cửa Lò đã hóa thân thành một thị xã biển đẹp, xanh và hoa. Sự biến đổi kỳ diệu khiến thị xã Cửa Lò không chỉ được người dân trong nước biết đến, mà địa danh du lịch được hình thành hơn một thế kỷ qua này luôn được du khách quốc tế tìm đến.

Trong Đề án sáp nhập thị xã Cửa Lò vào TP Vinh của Sở Nội vụ Nghệ An, không còn thấy tên gọi địa danh hành chính Cửa Lò, ngoài địa danh dân gian là "bãi biển Cửa Lò". Chúng tôi mang câu hỏi này trao đổi với ông Nguyễn Viết Hưng, Giám đốc Sở Nội vụ Nghệ An. Trong hai cuộc điện thoại, chúng tôi xoay quanh nội dung "vì sao sau sáp nhập, tên gọi Cửa Lò bị biến mất". Mở đầu, ông Hưng nói: "Cửa Lò vốn dĩ là một bãi biển. Cửa Lò không phải là một địa danh hành chính nên sau khi sáp nhập vào TP Vinh không còn tên thị xã Cửa Lò, nhưng địa danh bãi tắm Cửa Lò thì vẫn còn, thậm chí còn mãi". Chúng tôi tiếp tục câu hỏi về "gốc tích" Cửa Lò xưa gắn với nhiều giá trị văn hóa và cách mạng, nhưng ông Hưng vẫn khẳng định: "Có thể tôi đọc chưa hết nhưng địa danh bãi tắm Cửa Lò với du lịch Cửa Lò, lễ hội sông nước Cửa Lò không bao giờ mất đi thì cần gì phải giữ tên trong một đơn vị hành chính sau sáp nhập. Địa danh Cửa Lò không thể mất được, giống như Cửa Hội".

Chúng tôi nêu chính kiến của một lãnh đạo tỉnh về tên gọi Cửa Lò: "Tại Quảng Ninh, khi huyện Hoành Bồ sáp nhập vào TP Hạ Long thì tên gọi Hoành Bồ vẫn được giữ nguyên, thành tên một phường. Thậm chí, thị trấn Chới trở thành khối Chới 1, khối Chới 2… của phường này. Nếu được bàn cụ thể về việc này, tôi sẽ bảo vệ tên gọi Cửa Lò, cụ thể là lấy Cửa Lò đặt tên cho một phường như phường Hoành Bồ chẳng hạn". Trả lời về thông tin này, ông Hưng cười: "Tôi không rõ việc đặt tên ở TP Hạ Long. Còn ở đây, bảy phường của thị xã Cửa Lò đã có tên cả rồi. Nếu đặt tên phường Cửa Lò cũng không nói lên gì cả, không giải quyết được vấn đề gì cả". Chúng tôi nêu tiếp câu hỏi: "Ông nói, Cửa Lò không phải là một địa danh hành chính, vậy thị xã Cửa Lò phát triển 30 năm nay là gì?". Ông Giám đốc Sở Nội vụ cũng nêu một câu hỏi: "Nếu thay đổi tên phường thì theo nhà báo sẽ lấy phường nào?". Chúng tôi không ngần ngại trả lời: "Rất có thể đó là phường Nghi Hải, quê hương của ông Phạm Văn Thìn, người có công lớn trong việc gây dựng nên thị xã Cửa Lò". Ông Hưng cười nói: "Vậy, các phường khác họ không chịu thì sao"…

Quy mô TP Vinh sau sáp nhập, không có tên Cửa Lò

Trước khi viết những dòng này, chúng tôi trao đổi với nhà nghiên cứu văn hóa Nguyễn Hùng Vĩ. Ông Vĩ nói trong niềm day trở và hào hứng: "Không nên nhầm lẫn giữa địa danh hành chính và địa danh dân gian. Địa danh hành chính có thể thay đổi qua các thời kỳ. Còn địa danh dân gian không mất đi nếu nó xứng đáng. Không có chuyện đặt tên địa danh hành chính làm mất tên của địa danh dân gian. Ngược lại, không phải địa danh dân gian nói thay cho địa danh hành chính. Trước khi sáp nhập, Cửa Lò đã là một đơn vị hành chính, là thị xã thì sau khi sáp nhập không hà cớ gì không sử dụng tên gọi Cửa Lò cho TP Vinh. Bởi, tên gọi Cửa Lò có ý nghĩa nối tiếp truyền thống lịch sử văn hóa và cách mạng". ■

"THẮP SÁNG" KINH TẾ BAN ĐÊM

Bài cuối:

Phải có cơ chế, chính sách đồng bộ, đột phá

● NGUYỄN ANH - NGỌC HÀ

Để "thắp sáng" kinh tế ban đêm, nhiều nhà quản lý và doanh nghiệp cho rằng cần những cơ chế, chính sách đột phá, phù hợp chứ không phải chỉ là những quy định, luật lệ có sẵn liên quan đến vấn đề đất đai, nhân lực, công nghệ như đối với các ngành kinh tế thông thường.

Cần có lộ trình để đảm bảo tính hiệu quả

"Sau khi lựa chọn 12 tỉnh, thành phố để tập trung thực hiện một số sản phẩm du lịch đêm, đến nay việc phát triển sản phẩm du lịch đêm khá tích cực. Hà Nội, TP.HCM và nhiều tỉnh, thành phố khác đã tìm thấy nhiều sản phẩm du lịch đêm thu hút và đáp ứng được nhu cầu của du khách. Tuy nhiên đây cũng là vấn đề mới và khó vì du lịch là ngành kinh tế tổng hợp có tính liên ngành, liên vùng, xã hội hóa và hội nhập quốc tế cao, mang nội hàm văn hóa sâu sắc. Để có giải pháp căn cơ phát triển du lịch đêm, Bộ VHTTDL đã đề xuất cần giải bài toán quy hoạch, lực lượng lao động, chế độ chính sách cho những hoạt động biểu diễn, nghiên cứu thị trường…

Về sản phẩm du lịch đêm, hiện tại các quy hoạch đã được phê duyệt, nhiều địa phương cũng đã công bố quy hoạch. Các mô hình sản phẩm về du lịch đêm mà Bộ VHTTDL phê duyệt trong Đề án chỉ mang tính chất hướng dẫn, thí điểm. Chúng ta cũng phải xác định nguyên lý của thị trường là "bán cái người ta cần, chứ không phải bán cái mình có". Thời gian tới, Bộ VHTTDL sẽ gợi mở một số nhóm sản phẩm dựa trên văn hóa từng địa phương; phát triển các loại hình ẩm thực; đáp ứng nhu cầu mua sắm của du khách. Vấn đề này cần tiếp tục nghiên cứu, đánh giá việc thí điểm, từ đó đưa ra giải pháp và cần có lộ trình để đảm bảo tính hiệu quả của du lịch đêm."

(Bộ trưởng Bộ VHTTDL NGUYỄN VĂN HÙNG)

Thời điểm thuận lợi để kinh tế ban đêm Đà Nẵng phát triển

Đà Nẵng là một trong những địa phương đi đầu về phát triển hệ sinh thái đêm. Trên cơ sở đó thành phố đang có những bước đi mạnh mẽ để khơi thông cho kinh tế ban đêm phát triển bền vững. Một trong những trụ cột của kinh tế ban đêm là vấn đề vui chơi giải trí, du lịch đêm cho du khách. Vấn đề này đang được sự quan tâm rất lớn từ Bộ VHTTDL, Chính phủ. UBND TP Đà Nẵng cũng đã có Đề án phát triển kinh tế ban đêm, trong đó nêu rõ định hướng phát triển, các hoạt động vui chơi giải trí gắn với các dịch vụ ban đêm.

Sau thời gian kêu gọi đầu tư, hệ sinh thái đêm của Đà Nẵng thời điểm này có thể được coi là đủ đáp ứng được nhu cầu du khách. Cụ thể như có tuyến du lịch trên sông về đêm, có sản phẩm giải trí đêm, các show diễn nghệ thuật đêm như: Đêm Bà Nà, Hồn Việt, chợ đêm Sơn Trà, phố đi bộ đêm An Thượng, mới đây là phố đi bộ đêm Bạch Đằng các spa, vũ trường, cơ sở mua sắm... Sắp tới, Đà Nẵng sẽ có "Dòng sông ánh sáng" là sản phẩm du lịch mới.

Tuy nhiên để kinh tế ban đêm phát triển mạnh, phong phú và có sức hấp dẫn thì phải đầu tư thêm. Theo tôi, nên tập trung vào các giải pháp như: Đầu tư thêm các show diễn phố đi bộ, các chương trình nghệ thuật, công nghiệp văn hóa, trung tâm mua sắm lớn, chợ đêm, hoạt động đường phố, điểm tham quan, vui chơi giải trí mới về đêm. Với những điều kiện sẵn có, khó khăn vướng mắc không nhiều, đây là lúc Đà Nẵng cần mạnh mẽ kêu gọi thu hút các nhà đầu tư lớn bên cạnh các nhà đầu tư nhỏ lẻ đã sẵn sàng. Cần sớm có quy hoạch riêng cho các dịch vụ đêm từ quy hoạch thành phố đã thông qua. Bổ sung thêm trên cơ sở sẵn có, nhu cầu của du khách và năng lực địa phương, sự chung tay của cộng đồng doanh nghiệp. Triển khai và thúc đẩy mạnh mẽ đề án kinh tế ban đêm, đề án phát triển du lịch đã ban hành. Rà soát tiến độ triển khai thực hiện, trách nhiệm các sở ngành địa phương... quyết liệt cho các dự án đêm. Bên cạnh đó, các công ty lữ hành phải phát huy vai trò trong việc tạo chuỗi combo sản phẩm cho du khách trải nghiệm.

(Ông CAO TRÍ DŨNG, Chủ tịch Hiệp hội Du lịch TP Đà Nẵng)

Đừng làm theo phong trào

Từ thực tế phát triển kinh tế ban đêm, thí điểm mô hình du lịch đêm ở các địa phương, tôi cho rằng cần phải có sự nghiên cứu, đánh giá lại quá trình thí điểm với những con số cụ thể xem đã thực sự hiệu quả chưa và đưa ra các giải pháp phù hợp, trước khi thực hiện đại trà. Ví dụ, nên có các tính toán xem khách chi tiêu bao nhiêu cho các dịch vụ đêm, bao nhiêu cho các hoạt động vui chơi giải trí ban đêm, các chương trình nghệ thuật, các dịch vụ ẩm thực đêm, mua sắm đêm...?

Không phải chỉ ở 12 địa phương thí điểm, nhiều nơi trên cả nước hiện nay mở chợ đêm, phố đi bộ đêm, phố ẩm thực đêm… nhưng chủ yếu là theo phong trào chứ chưa thực sự hiệu quả. Có những nơi "năm thì mười họa" mới tổ chức sự kiện gì đó, rồi gần như đóng cửa, không hoạt động. Hiệu quả nhất ở Hà Nội là phố đi bộ hồ Hoàn Kiếm cũng chỉ diễn ra vào dịp cuối tuần. Khách quốc tế hoặc khách nội địa từ nơi xa đến, nếu vào ngày thường thì không biết nó thế nào. Phố đi bộ Trịnh Công Sơn (quận Tây Hồ, Hà Nội), phố đi bộ Trần Nhân Tông (quận Hai Bà Trưng, Hà Nội)… cũng không có các hoạt động thường xuyên, đặc sắc ngoài việc thi thoảng tổ chức một sự kiện ẩm thực, lễ hội gì đó. Thế thì không thể gọi là "kinh tế ban đêm" hay "du lịch đêm" được.

Phố đi bộ Trần Nhân Tông (Hai Bà Trưng, Hà Nội)

Ở Quảng Ninh, phố đi bộ Bãi Thơ (phường Bạch Đằng, Hạ Long) ban đầu cũng đông khách. Tuy nhiên, người dân chỉ đến một lần cho biết. Dịch vụ ở phố đi bộ này không phong phú, đa dạng, thiếu tính đặc trưng. Hàng hóa được bày bán chủ yếu kém chất lượng. Khách thưa vắng dần.

(Ông NGUYỄN HÀ HẢI, Giám đốc Hongai Tours Quảng Ninh)

Show trình diễn nghệ thuật kết hợp Jetski & Flyboard tại tổ hợp vui chơi giải trí Da Nang Downtown, Đà Nẵng

"Cú hích" cho nền kinh tế

Lợi thế của kinh tế ban đêm với trụ cột du lịch đêm là thu hút thêm nhiều du khách và tạo điểm nhấn, màu sắc cho từng địa phương, vùng miền. Nếu biết khai thác, kinh tế đêm mang lại cơ hội phát triển, nguồn thu cho ngân sách nhà nước, tăng công suất hữu dụng cho các cơ sở hạ tầng thương mại, dịch vụ, giao thông vận tải. Tuy nhiên, phát triển kinh tế ban đêm cũng đang phải đối diện với những hạn chế, rủi ro tiềm ẩn như chi phí chăm sóc sức khoẻ, chi phí bảo vệ môi trường, lắp đặt hệ thống chiếu sáng, hệ thống giám sát an ninh, an toàn. Đầu tư một phố đi bộ đêm, chợ đêm hay một chương trình nghệ thuật đêm không hề rẻ. Bên cạnh đó, một số dịch vụ vui chơi giải trí ban đêm có âm thanh hoạt động công suất cao, ảnh hưởng tới du khách và sinh hoạt của người dân.

Tôi cho rằng, cần có những giải pháp đồng bộ, đột phá mới có thể phát triển hiệu quả kinh tế ban đêm, du lịch đêm. Trong đó, Nhà nước cần chủ động rà soát chính sách và khung pháp lý liên quan đến phát triển kinh tế ban đêm. Tập trung các quy định về khu vực hoạt động; sản phẩm ưu tiên phát triển ban đêm; thời gian hoạt động; tiêu chuẩn hoạt động của doanh nghiệp; hộ cá thể tham gia kinh tế ban đêm. Phân định rõ trách nhiệm và thẩm quyền giữa các cơ quan quản lý hoạt động kinh tế ban đêm, du lịch đêm trên cơ sở tăng cường phân cấp, phân quyền cho địa phương trong việc quản lý và phát triển kinh tế ban đêm.

Nghiên cứu, đánh giá tương tác giữa chính sách phát triển kinh tế ban đêm, du lịch đêm và các mô hình, hoạt động kinh tế mới để có những giải pháp toàn diện, đồng bộ. Nghiên cứu các giải pháp sử dụng quy hoạch để quản lý các hoạt động kinh tế ban đêm như: Chủ động lồng ghép nội dung phát triển kinh tế ban đêm vào trong nội dung quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương; quy hoạch các khu vực phát triển kinh tế ban đêm gắn với phát triển cơ sở hạ tầng; tạo điều kiện đi lại thuận lợi, an toàn cho du khách; tận dụng các phương tiện truyền thông, nền tảng mạng xã hội và công nghệ thông tin để đẩy mạnh quảng bá, xúc tiến du lịch đêm; tăng cường nhận thức của cộng đồng về lợi ích của phát triển kinh tế ban đêm…

(Ông PHẠM HẢI QUỲNH, Viện trưởng Viện Phát triển du lịch châu Á)

BÌNH ĐỊNH:

Đặc sắc lễ hội dân gian truyền thống

● **Bài, ảnh: PHAN HIẾU**

Trong những năm qua, việc triển khai Dự án 6 "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", đặc biệt bảo tồn nét đặc sắc lễ hội dân gian truyền thống của các dân tộc thiểu số luôn được tỉnh Bình Định chú trọng, quan tâm dành nguồn lực đầu tư hỗ trợ để phát huy giá trị.

Đặc sắc Lễ cúng được mùa của đồng bào Ba Na huyện Phù Cát

Ngày hội VHTT các dân tộc thiểu số tỉnh Bình Định lần thứ 17 năm 2024 vừa kết thúc, tuy nhiên điều đọng lại và làm người dân cũng như du khách ấn tượng nhất là phần trình diễn lễ hội dân gian truyền thống. Ở đó, các nghệ nhân, diễn viên đã vào vai biểu diễn, tái hiện lại những sắc màu của lễ hội đang được bà con lưu giữ trong cộng đồng. Qua đó, góp phần lan tỏa, quảng bá những nét văn hóa truyền thống độc đáo, mang đậm bản sắc riêng của đồng bào dân tộc Chăm Hroi, Ba Na, Hrê sinh sống trên địa bàn tỉnh.

Mang đến Ngày hội VHTT các dân tộc thiểu số tỉnh Bình Định lần thứ 17 năm 2024, đoàn nghệ nhân, diễn viên huyện vùng cao Vĩnh Thạnh đã trình diễn, tái hiện lại Lễ Trùng tên (Lễ kết nghĩa) của đồng bào Ba Na Kriêm. Ông Lê Văn Vinh, Trưởng phòng VHTT huyện Vĩnh Thạnh cho biết: "Lễ Trùng tên là nghi lễ giữa hai người không quen biết, không phân biệt tuổi tác nhưng cùng tên thì sẽ kết nghĩa tình anh em, xem như ruột thịt (sau khi được gia đình hai bên đồng ý). Lễ trùng tên thường diễn ra trong quy mô gia đình, dòng họ, gồm các lễ cúng tổ tiên; cúng yang rong, người nuôi dưỡng, trông coi, sức khỏe và sinh tồn; cúng các vị thần linh để mời chứng kiến. Sau đó là nghi lễ trao vòng cườm giữa 2 người trùng tên kết nghĩa anh em, từ đây họ xem nhau như anh em ruột thịt trong gia đình".

Em Đinh Thị Mẫn, làng K8, xã Vĩnh Sơn, huyện Vĩnh Thạnh chia sẻ: "Em rất vinh dự khi tham gia Ngày hội cùng mọi người, được trình diễn giới thiệu nét độc đáo của lễ hội dân gian đồng bào dân tộc mình đến công chúng. Thế hệ trẻ như chúng em được hiểu hơn, trân quý hơn về bản sắc văn hóa truyền thống của cha ông".

Sắc màu lễ hội dân gian truyền thống của đồng bào Ba Na cũng được đoàn huyện Tây Sơn tái hiện. Tại đây, những âm vang cồng chiêng, trang phục, nhịp điệu múa xoang của các thiếu nữ, cây nêu, thầy cúng đều được hiện lên giữa không gian núi rừng của Ngày hội. Ông Đinh Đam, nghệ nhân ở xã Vĩnh An, huyện Tây Sơn tham gia trình diễn Lễ hội tạ ơn Giàng cho hay: "Xưa kia, lễ hội được tổ chức trong rất nhiều sự kiện khác nhau gồm: Lễ nộp vạ, Lễ hòa giải, Lễ tưởng nhớ những anh hùng của bản làng đã hi sinh, hay bất cứ lễ hội cộng đồng nào bà con đều tiến hành đâm trâu để tạ ơn Giàng, với mục đích hiến tế cho thần bảo mệnh của dân làng". Theo ông Đinh Đang, Lễ hội tạ ơn Giàng còn phải có rượu gạo và các lễ vật khác do các gia đình đóng góp. Thời gian diễn ra lễ hội trong 3 ngày, theo các nghi thức đã định gồm: Lễ cúng sắm cây nêu, lễ cúng dựng cây nêu, lễ cột trâu, lễ khóc trâu, lễ đâm trâu và cuối cùng là lễ ăn trâu mừng chiến thắng.

Đoàn nghệ nhân, diễn viên huyện Vĩnh Thạnh tái hiện Lễ Trùng tên (Lễ kết nghĩa) của đồng bào Ba Na Kriêm

Ấn tượng nhất là đoàn nghệ nhân chủ nhà huyện miền núi Vân Canh để lại những lời tán thưởng từ người dân và du khách, bởi thanh âm cồng chiêng hòa cùng trống kơ toang, xà reo tạo nên không khí vui nhộn tại Lễ cúng thần làng của đồng bào Chăm Hroi. Nghệ nhân Nguyễn Chế Linh, làng Canh Lãnh, xã Canh Hòa, huyện Vân Canh bày tỏ: "Đồng bào Chăm Hroi có nhiều lễ hội dân gian truyền thống. Mỗi lễ hội có những sắc màu khác nhau, trong đó lễ cúng thần làng mang nét sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng dân gian, thu hút đông đảo sự tham gia của toàn thể dân làng. Tùy vào mỗi làng quy định, nghi lễ cúng thần làng có thể diễn ra 2 - 3 năm cúng một lần hoặc cúng hằng năm, với nhiều nghi thức độc đáo, cầu xin Giàng ban cho mưa thuận gió hòa, mùa màng tươi tốt, buôn làng bình an, no ấm, hạnh phúc".

Bên cạnh đó, người dân và du khách được chiêm ngưỡng, thưởng thức phần trình diễn lễ hội dân gian truyền thống, gắn với hoạt động diễn xướng cồng chiêng, múa xoang của đồng bào Hrê huyện An Lão tại Lễ hội cúng thần làng; Lễ cưới của đồng bào Ba Na của huyện Hoài Ân; Lễ cúng được mùa của đồng bào Ba Na huyện Phù Cát.

Ông Lâm Hải Giang, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Bình Định cho biết: "Trong những năm qua, tỉnh Bình Định luôn ưu tiên dành nguồn lực đầu tư hỗ trợ cho vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Cụ thể, vẫn tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi tỉnh Bình Định giai đoạn 2021 - 2030, trong đó có Dự án 6 "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch"; triển khai kế hoạch thực hiện "Đề án Bảo tồn, phát huy giá trị dân ca, dân vũ, dân nhạc của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch giai đoạn 2021 - 2030" nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội và đời sống văn hóa, tinh thần của đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh". ■

Lễ mừng chiến thắng của người Gia Rai

Lễ mừng chiến thắng thường được tổ chức sau khi mùa vụ đã hoàn tất. Đó là phong tục từ xưa, khi các làng Gia Rai đánh nhau để tranh giành nô lệ. Làng nào thắng dùng những nô lệ chiếm được bán cho làng khác lấy tiền mua trâu và các lễ vật, tổ chức lễ ăn mừng với tên gọi là Lễ mừng chiến thắng. Ngày nay, phong tục này không còn nữa, nhưng để nhớ về truyền thống của mình, người Gia Rai tổ chức Lễ mừng chiến thắng như một sinh hoạt văn hóa văn nghệ cộng đồng trong thời gian nông nhàn.

Theo truyền thống, lễ vật chính của Lễ mừng chiến thắng gồm một con trâu, một con lợn, năm con gà (gà mái màu đen), một ghè rượu lớn đặt ngay cây nêu và rất nhiều ghè rượu của dân làng mang đến đặt xung quanh cây nêu, các loại rau, gạo... Toàn bộ cộng đồng làng đều tự nguyện tham gia hoạt động. Vị già làng uy tín sẽ được chọn làm chủ lễ. Việc chuẩn bị cho lễ mất khoảng 3 đến 4 ngày, lễ chính của làng diễn ra trong vòng một ngày, từ sáng sớm đến khuya. Trước đó, dân làng đã họp tại nhà rông để nghe già làng thông báo về việc chuẩn bị tổ chức lễ và phân công nhiệm vụ cho từng người, từng hộ gia đình. Đến ngày diễn ra lễ, dân làng tập trung tại nhà rông và làm việc theo sự phân công. Sau khi dựng cây nêu và hoàn tất khâu chuẩn bị, lễ cúng cây nêu được tiến hành.

Ở phần hội, ngoài cồng chiêng, xoang còn có múa khiên, múa lao với những động tác vờn trâu, rước lửa thể hiện tinh thần chiến thắng. Đây cũng là dịp để những chàng trai, cô gái khoe tài năng, công lao của mình đã góp phần công sức nhỏ bé xây dựng buôn làng ấm no, nhất là những chàng trai dũng cảm còn có trách nhiệm bảo vệ sự an toàn, bình yên của buôn làng.

Mừng chiến thắng là lễ hội đặc trưng của người Gia Rai nói riêng và trong văn hóa Tây Nguyên nói chung. Sau khi kết thúc các nghi lễ, đồng bào Gia Rai cùng vui hội, nổi cồng chiêng, uống rượu và nhảy múa trong không khí vui tươi, phấn khởi.

Lễ mừng chiến thắng là sinh hoạt văn hóa của người Gia Rai trong thời gian nông nhàn

LINH HOÀNG

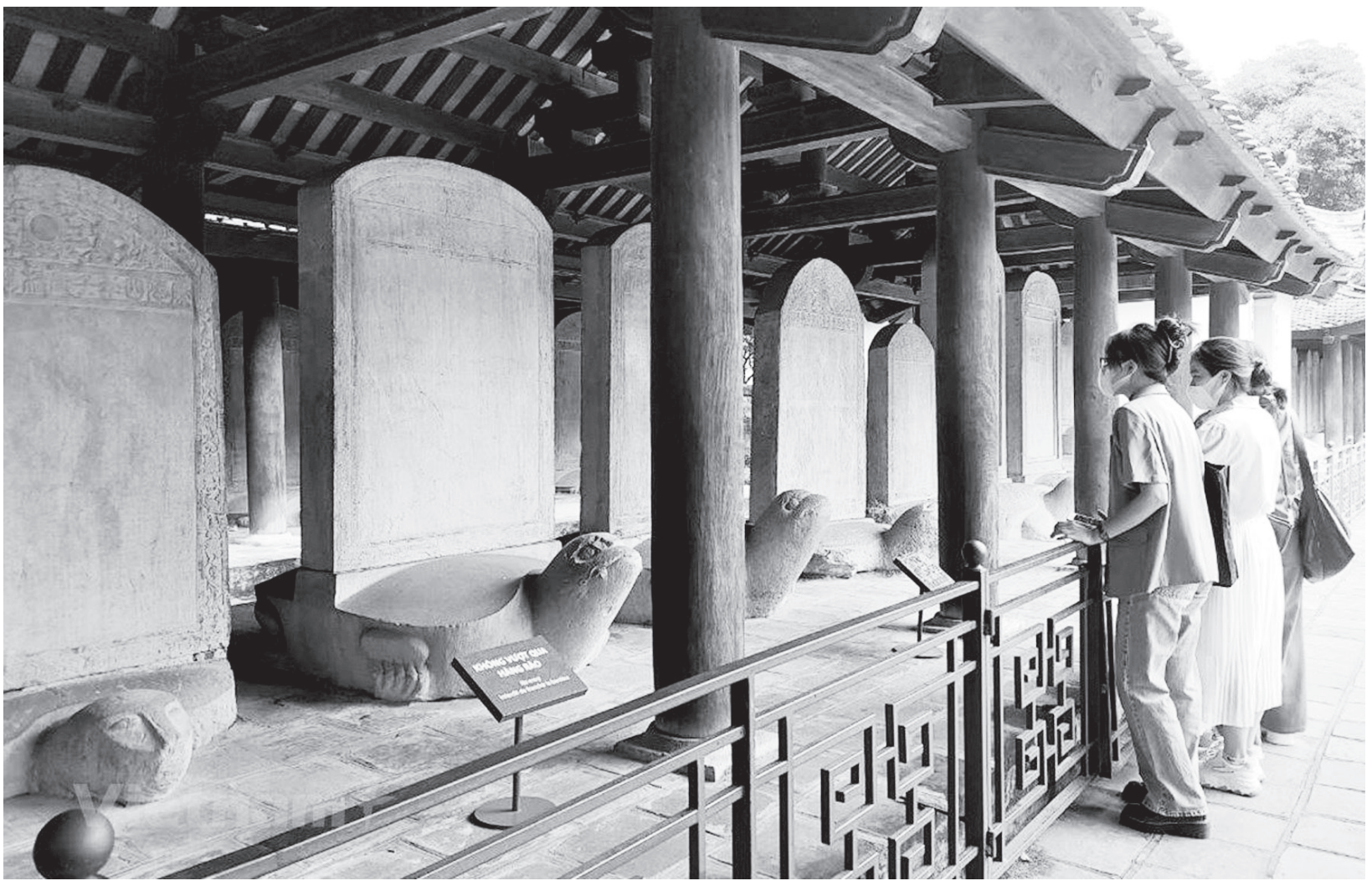
SỬA ĐỔI LUẬT DI SẢN VĂN HÓA:

Tăng nguồn lực cho sự phát triển

●HÀ PHƯƠNG

Trong bối cảnh hiện nay, nhiều chuyên gia văn hóa, di sản nhấn mạnh, một hành lang pháp lý được sửa đổi để bảo vệ, phát huy các di sản văn hóa đang được trông đợi hơn bao giờ hết.

Theo chương trình kỳ họp thứ 7, Quốc hội khóa XV, dự thảo Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) sẽ được các đại biểu cho ý kiến. Những thay đổi căn bản, cập nhật xu thế mới, hài hòa giữa bảo tồn và phát huy để di sản văn hóa thực sự trở thành nguồn lực cho phát triển… đang là nội dung được quan tâm.

Di sản tư liệu sẽ được bổ sung những quy định cụ thể để bảo vệ, phát huy giá trị

Gỡ bỏ lúng túng

Di sản văn hóa hiện diện ở mọi nơi trong đời sống và ngày càng phát huy tiềm năng, trở thành tài sản vô giá cho sự phát triển của mỗi quốc gia. Tuy nhiên, trước bối cảnh mới, yêu cầu phải cập nhật, sửa đổi hành lang pháp lý đã có từ hơn 2 thập niên qua để bắt kịp sự vận động, biến chuyển của xã hội; để điều chỉnh và cụ thể hóa những vấn đề còn vướng mắc, tạo thuận lợi cho các hoạt động bảo vệ, phát huy giá trị di sản… đang được đặt ra vô cùng cấp thiết.

Thực tế cho thấy, một số quy định của luật hiện hành còn mang tính nguyên tắc chung chung, dẫn đến lúng túng trong triển khai thực hiện. Trong chuyến khảo sát thực tế mới đây của nhóm phóng viên *Văn Hóa* về vấn đề bảo quản và phát huy giá trị bảo vật quốc gia, chúng tôi nhận thấy không ít sự lúng túng của bảo tàng, di tích tại nhiều địa phương khi triển khai quy định bảo vệ, bảo quản theo chế độ đặc biệt đối với các bảo vật. Nhận thức giá trị quý hiếm của từng bảo vật, nhưng làm thế nào và như thế nào là chế độ đặc biệt, vẫn là câu hỏi không hiếm gặp. Theo Bộ VHTTDL, quy định mang tính nguyên tắc chung này sẽ cần phải rõ hơn. Tờ trình nêu rõ vấn đề: Quy định bảo vật quốc gia được bảo vệ, bảo quản theo chế độ đặc biệt nhưng chưa quy định cụ thể về việc bảo vệ, bảo quản sẽ được tiến hành như thế nào.

Sẽ quy định cụ thể về chế độ bảo quản đối với bảo vật quốc gia tại LDSVH sửa đổi, ảnh Mộ thuyền Việt Khê, BVQG tại BTLSVN

Một số quy định "chung chung" khác cũng sẽ được bổ sung rõ ràng về cơ chế thực hiện hơn, tháo gỡ lúng túng khi triển khai như: Quy định mua cổ vật thông qua thương lượng và đấu giá, quy định Nhà nước dành ngân sách thích đáng để mua cổ vật; quy định khuyến khích tổ chức, cá nhân đóng góp cho hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa; quy định nguồn lực xã hội hóa cho bảo vệ, phát huy giá trị di sản văn hóa… Cũng trong thực tiễn, nhiều vấn đề mới phát sinh nhưng luật hiện hành chưa điều chỉnh. Đơn cử, chưa quy định các hoạt động, cơ chế để thu hút, huy động sự đóng góp của các tổ chức, cá nhân trong bảo vệ, khai thác và phát huy giá trị di sản. Trong khi đó, nguồn kinh phí hỗ trợ cho công tác bảo vệ, phát huy giá trị di sản rất thấp so với nhu cầu thực tế. Di sản tư liệu, di sản văn hóa phi vật thể sau khi được ghi danh chưa có đầy đủ chương trình, đề án, kế hoạch để bảo vệ, phát huy giá trị. Hoạt động bảo tàng chưa được quan tâm, đầu tư kinh phí để xây dựng, cải tạo trụ sở, thậm chí cả cho việc mua sắm trang thiết bị thiết yếu để bảo vệ, bảo quản hiện vật…

Ngoài ra còn có những khoảng trống lớn trong hành lang pháp lý hiện hành cũng được kỳ vọng sẽ sớm tháo gỡ và lấp đầy khi Luật Di sản văn hóa sửa đổi được thông qua. Đó là việc thiếu vắng các quy định về di sản tư liệu; chưa có quy định về việc mua và đưa cổ vật có nguồn gốc Việt Nam từ nước ngoài về nước; quy định đưa di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia đi trưng bày, nghiên cứu hoặc bảo quản ở trong nước; thiếu các quy định về chuyển đổi số di sản văn hóa; hợp tác công - tư…

Chuyển đổi số phải đáp ứng yêu cầu

Dự thảo Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) gồm 9 chương, 102 điều; tăng 2 chương, 29 điều so với Luật hiện hành. Nhằm tháo gỡ những bất cập thực tiễn, dự Luật được Bộ VHTTDL nghiên cứu, hoàn thiện với nhiều nội dung cụ thể. Đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số và ứng dụng khoa học công nghệ trong lĩnh vực di sản văn hóa là một trong những cơ sở thực tế khẳng định tính cấp thiết của việc cần sớm ban hành Luật Di sản văn hóa (sửa đổi). Từ năm 2013, UNESCO đã chính thức thông qua Hiến chương về Di sản số, trong đó khuyến khích các quốc gia xây dựng cơ sở dữ liệu về di sản văn hóa dưới dạng số nhằm mục tiêu tăng cường nhận thức, chia sẻ, bảo vệ và phát huy giá trị di sản. Ở Việt Nam, trên nền tảng công nghệ số, cần xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia về di sản văn hóa, phục vụ công tác lưu trữ, quản lý, nghiên cứu, bảo tồn, khai thác, quảng bá di sản, bảo đảm tích hợp được vào khung kiến trúc Chính phủ điện tử.

Tuy nhiên, Bộ VHTTDL cho biết, Luật Di sản văn hóa hiện hành chưa cập nhật được những vấn đề về quản lý, hoạt động, bản quyền, lưu trữ… Do đó cần phải có những quy định mới để tạo hành lang pháp lý điều chỉnh hoạt động bảo vệ, khai thác, sử dụng và phát huy giá trị di sản văn hóa theo nền tảng công nghệ số và hỗ trợ việc áp dụng thành tựu công nghệ kỹ thuật số… Đối với các di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia thuộc sở hữu chung, sở hữu riêng, dự luật quy định việc được chuyển nhượng thông qua mua bán dân sự, trao đổi, tặng cho, thừa kế ở phạm vi trong nước để gia tăng giá trị di sản, chỉ cấm kinh doanh, mua bán bảo vật quốc gia thuộc

sở hữu chung, sở hữu riêng theo quy định của Luật Doanh nghiệp và Luật Đầu tư; cấm kinh doanh, xuất khẩu di vật, cổ vật nhằm tránh mất mát di sản văn hóa ra nước ngoài.

Tờ trình của Bộ VHTTDL cho biết, dự luật cũng quy định một số biện pháp quản lý hiệu quả như: di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia thuộc sở hữu toàn dân phải được quản lý trong các bảo tàng công lập, di tích và các cơ quan, tổ chức nhà nước có chức năng, nhiệm vụ thích hợp; khuyến khích các tổ chức, cá nhân sưu tầm và trưng bày di vật, cổ vật và bảo vật quốc gia; quy định hoạt động kinh doanh giám định di vật, cổ vật nhằm ngăn chặn hoạt động kinh doanh, mua bán trái phép di vật, cổ vật và làm mất mát di sản văn hóa… Nhằm phát huy giá trị bảo vật quốc gia, vấn đề đang được các bảo tàng, di tích sở hữu những tài sản vô giá này rất quan tâm, dự luật quy định rõ về yêu cầu bảo vệ bảo vật quốc gia; quy định về hoạt động bảo quản, sưu tầm, kiểm kê bảo vật; trưng bày bảo vật; bảo vệ và phát huy giá trị bảo vật quốc gia trong nhà truyền thống, nhà lưu niệm, nhà trưng bày; quy định đưa bảo vật quốc gia đi trưng bày, nghiên cứu hoặc bảo quản ở trong nước và nước ngoài…

Những quy định này góp phần tháo gỡ nhiều bất cập đang đặt ra trong việc bảo vệ, phát huy giá trị của bảo vật quốc gia tại nhiều địa phương trong cả nước.

Bảo vệ và phát huy giá trị di sản tư liệu

Di sản tư liệu là một loại hình thuộc di sản văn hóa nhưng trước nay chưa được quy định bởi bất kỳ luật nào trong hệ thống pháp luật của Việt Nam. Lấp khoảng trống đó, dự thảo Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) dành riêng một chương mới về bảo vệ và phát huy giá trị loại hình di sản này.

Theo các chuyên gia di sản, với tầm quan trọng của di sản tư liệu, 11 điều được quy định tại Chương IV là rất cần thiết nhằm tháo gỡ những vướng mắc bấy lâu. Với những nội dung cụ thể, khi thông qua Luật, di sản tư liệu sẽ được bảo vệ và phát huy bởi một hành lang pháp lý chặt chẽ, chi tiết, từ phân loại, tiêu chí nhận diện di sản tư liệu đến kiểm kê, ghi danh di sản tư liệu; thẩm quyền, thủ tục ghi danh và hủy bỏ ghi danh di sản tư liệu; bảo quản di sản tư liệu; nghiên cứu di sản tư liệu và nghiên cứu, sưu tầm, trưng bày di sản tư liệu thuộc sở hữu chung, sở hữu riêng; phục chế di sản tư liệu. Dự luật cũng quy định rõ về quản lý, phát huy giá trị di sản tư liệu; việc lập đề án, dự án, kế hoạch và báo cáo định kỳ về bảo vệ và phát huy giá trị di sản tư liệu sau khi được ghi danh; đưa di sản tư liệu sau khi được ghi danh đi trưng bày, nghiên cứu hoặc bảo quản ở trong nước, nước ngoài và từ nước ngoài về nước; quy định về bản sao của di sản tư liệu…

Dự thảo Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) đã cho thấy tầm nhìn bao quát, toàn diện, rõ những khoảng trống, vướng mắc để hoàn thiện cơ chế, chính sách; tạo điều kiện thuận lợi để phát huy các giá trị của di sản văn hóa dân tộc, từng bước đưa di sản văn hóa trở thành tài sản, nguồn lực đóng góp cho sự phát triển kinh tế quốc gia… ■

Hội An với cơ hội thúc đẩy công nghiệp văn hóa

● **KHÁNH CHI**

Các tham luận tại hội thảo "Chính sách, nguồn lực xây dựng và phát triển Hội An - Thành phố sáng tạo toàn cầu" do UBND TP Hội An (Quảng Nam) vừa tổ chức cuối tuần qua đã nhìn nhận, đánh giá thực trạng về nguồn lực, tiềm năng hiện có của Hội An.

Đặc biệt nhấn mạnh đến cơ hội tăng cường, mở rộng hợp tác quốc tế, phát huy các ngành công nghiệp văn hóa và sáng tạo nói chung, lĩnh vực thủ công và nghệ thuật dân gian nói riêng khi Hội An gia nhập Mạng lưới các thành phố sáng tạo của UNESCO (UCCN) trên lĩnh vực thủ công và nghệ thuật dân gian. Chia sẻ về lợi thế và những bước tiếp theo của Hội An trong UCCN, bà Trần Hải Vân, Phó Cục trưởng Cục Hợp tác quốc tế (Bộ VHTTDL) nhấn mạnh đến lợi thế trong việc tăng cường và mở rộng hợp tác quốc tế.

Theo bà Vân, giao lưu văn hóa quốc tế luôn giữ một vị trí trọng yếu trong các chính sách văn hóa của Việt Nam nhằm đảm bảo góp phần phát triển bền vững đất nước và khẳng định vị thế của văn hóa Việt Nam trên toàn cầu. "Sự xuất hiện của ba thành phố sáng tạo gồm Hà Nội, Hội An và Đà Lạt trên bản đồ các thành phố sáng tạo toàn cầu ở ba lĩnh vực sáng tạo khác nhau là một căn cứ vững vàng để Việt Nam xác định mục tiêu trong giai đoạn tiếp theo trở thành trung tâm công nghiệp văn hóa hội tụ sáng tạo tại khu vực Đông Nam Á", bà Vân nói.

Xưởng Tái Sinh được sáng tạo từ vật liệu tái sinh của họa sĩ Nguyễn Quốc Dân

Tham gia UCCN trong lĩnh vực thủ công và nghệ thuật dân gian là bước đi hết sức chủ động và sáng suốt của TP Hội An bởi địa phương nhận thức được thế mạnh nổi bật của mình trong lĩnh vực này, tiếp tục tạo ra cho Hội An những lợi thế và cơ hội nhất định trong quá trình hội nhập quốc tế. Theo TS Phạm Thị Thanh Hường, Trưởng ban Văn hóa, Văn phòng UNESCO tại Việt Nam, gia nhập UCCN chính là nền tảng tăng cường hợp tác quốc tế. Qua đó, thúc đẩy trao đổi văn hóa, chia sẻ kiến thức và bí quyết cũng như xây dựng quan hệ hợp tác sáng tạo thông qua các chương trình như trao đổi nghệ nhân giữa các thành phố trong khu vực, hội thảo, lễ hội quốc tế… Kết nối hơn nữa các chuyên gia sáng tạo và doanh nghiệp sáng tạo địa phương với các mạng lưới và thị trường quốc tế, qua các hoạt động trưng bày sản phẩm, kết nối đầu tư,…

Đề xuất các bước tiếp theo của Hội An khi đã gia nhập UCCN để đạt được những mục tiêu chung về hội nhập quốc tế và phát triển bền vững, Phó Cục trưởng Trần Hải Vân gợi ý: Chú trọng lồng ghép nhiệm vụ về hợp tác quốc tế trong các chính sách phát triển kinh tế - xã hội của thành phố, trong đó đặc biệt hướng tới việc thực hiện nghĩa vụ thành viên của Mạng lưới nhằm đảm bảo triển khai hiệu quả các cam kết quốc tế của địa phương. Đẩy mạnh nghiên cứu về thủ công và nghệ thuật dân gian nhằm kết nối với thế giới thông qua các ngành, lĩnh vực có liên quan như biến đổi khí hậu, tái chế và nguyên liệu tái chế, kinh tế tuần hoàn, kinh tế xanh…

Hội thảo cũng nêu vấn đề trong bối cảnh Việt Nam đặt ra những mục tiêu cụ thể về phát triển mạng lưới các TP sáng tạo của Việt Nam tham gia UCCN cũng như các mục tiêu về phát triển các ngành công nghiệp văn hóa đóng góp 7% GDP được đề ra trong Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030. Với tư cách là một trong những thành phố của Việt Nam sớm gia nhập UCCN, Hội An cần đưa vào chính sách phát triển của thành phố những giải pháp và hành động mang tính toàn diện và kịp thời nhằm phát triển giao lưu văn hóa, hợp tác quốc tế từ chính sách, con người đến cơ sở hạ tầng, góp phần đạt được những mục tiêu chung về hội nhập quốc tế và phát triển bền vững.

"Dự án Mộc Kim Bổng - Khơi nguồn sáng tạo" là một trong những sáng kiến liên quan trong hồ sơ ứng cử UCCN của Hội An

Trong bối cảnh hậu công nghiệp và sự phát triển vũ bão của công nghệ thông tin và cách mạng 4.0 trên thế giới, Hội An cần đặt ưu tiên chính sách vào chuyển đổi số, hình thành cơ sở dữ liệu và thiết lập hệ thống bảo vệ quyền tác giả thông qua đó đẩy mạnh các hoạt động hợp tác quốc tế để tăng cường ảnh hưởng, mở rộng thị trường. Xây dựng và số hóa cơ sở dữ liệu về các thiết chế văn hóa, loại hình sáng tạo trong đó có thủ công và nghệ thuật dân gian nhằm tạo nền tảng quan trọng xây dựng cơ sở dữ liệu toàn diện về công nghiệp văn hóa nói chung và dữ liệu phục vụ việc tham gia hiệu quả vào UCCN; lập bản đồ các lĩnh vực công nghiệp văn hóa sáng tạo, định kỳ cập nhật dữ liệu, kết nối với hệ thống dữ liệu quốc gia và quốc tế.

Huy động các nguồn lực xã hội đầu tư phát triển và giải phóng sức sáng tạo của con người, tạo xung lực cho các ngành công nghiệp văn hóa và sáng tạo nói chung, lĩnh vực thủ công và nghệ thuật dân gian nói riêng phát triển,… Trưởng ban Văn hóa, Văn phòng UNESCO tại Việt Nam Phạm Thị Thanh Hường nhấn mạnh đến xu hướng và cơ hội mới từ sự kiện Hội An gia nhập mạng lưới các TP sáng tạo của UNESCO trong lĩnh vực thủ công và nghệ thuật dân gian. Theo bà Hường, danh hiệu TP sáng tạo sẽ là động lực để Hội An phát triển dựa vào vốn văn hóa. Bảo tồn và phát triển các sản phẩm làng nghề trong đó chú trọng tăng cường giá trị gia tăng cho các sản phẩm thủ công thông qua việc cải thiện dịch vụ, bao bì, chất lượng sản phẩm địa phương.

Phát triển mạng lưới các không gian sáng tạo trong thành phố, khuyến khích môi trường sáng tạo và sự tham gia của thanh niên trong các hoạt động khởi nghiệp, công nghiệp văn hóa - sáng tạo, tạo nên mô hình tăng trưởng kinh tế bao trùm và bền vững hơn. Đem những hơi thở mới vào cộng đồng sản xuất thủ công và bí quyết truyền thống thông qua các chương trình giao lưu, học hỏi quốc tế; Một hệ thống giáo dục coi trọng những giá trị giảng dạy, truyền cảm hứng và khuyến khích các công trình và sáng kiến của giới trẻ.

Liên kết và tạo dựng vườn ươm cho các ngành công nghiệp văn hóa và sáng tạo, hỗ trợ nhiều học bổng công lập và tư nhân, thực tập hướng nghiệp, các chương trình thúc đẩy sức sáng tạo của thanh thiếu niên và trẻ em, khuyến khích một thế hệ doanh nhân mới trong lĩnh vực sáng tạo. "Đây cũng là động lực để thúc đẩy đổi mới, đối thoại và sự năng động văn hóa. Trên khắp thế giới, lĩnh vực sáng tạo đang tạo cơ hội để phát triển các hình thức tham gia đa dạng của công dân trong việc xây dựng các chính sách công và tầm nhìn của thành phố", bà Hường chia sẻ.

Ông Nguyễn Văn Sơn, Chủ tịch UBND TP Hội An khẳng định: "Lãnh đạo thành phố luôn trân trọng và sẽ tiếp thu đầy đủ, vận động các nội dung đề xuất, các giải pháp xây dựng và phát triển trên các lĩnh vực để văn hóa sáng tạo có sự phát triển cả về chất và lượng, đóng góp tích cực hơn vào tăng trưởng kinh tế của thành phố". ■

PHIM VIỆT CHIẾU HÈ:

Chờ sự bứt phá

● **BÁ TRƯỜNG**

Nếu như hè năm 2023, phim Việt chiếu rạp rơi vào trạng thái "vườn không nhà trống", thì năm nay bức tranh điện ảnh có phần nhộn nhịp hơn khi có tới 4 cái tên ra rạp. Tuy nhiên, đến thời điểm hiện tại, bộ phim tiên phong chào hè lại đang rơi vào cảnh ế ẩm, đối diện khả năng thua lỗ cao…

Bộ phim *Mùa hè đẹp nhất* được đặt nhiều kỳ vọng trong dịp này

Đa dạng sắc màu

Mùa hè luôn được xem là thời điểm vàng để nhà sản xuất tung ra các dự án "bom tấn", được đầu tư mạnh về kinh phí, kỹ xảo lẫn khâu quảng bá. Sau những tháng đầu năm bội thu với hơn 1.000 tỉ đồng, giới nghề càng mạnh dạn hơn để mang những "đứa con tinh thần" của mình đến với khán giả cả nước.

Trong tháng 6 này, phim điện ảnh *Móng vuốt* chính thức ra mắt. Đây là tác phẩm khai thác chủ đề sinh tồn, được đạo diễn Lê Thanh Sơn ấp ủ suốt hơn 7 năm qua. Bộ phim xoay quanh buổi dã ngoại trong rừng của nhóm bạn 7 người. Nhưng chuyến đi chơi bỗng hóa thành những trải nghiệm kinh hoàng khi họ bất ngờ đụng độ con gấu hung dữ, khát máu. Cả nhóm bị cô lập giữa rừng sâu, thế nhưng từng phương án trốn thoát vạch ra đều lần lượt thất bại. Và cũng từ đây, họ hiểu nhau hơn khi tâm tư, tình cảm của các nhân vật dần được hé lộ. Dự án quy tụ dàn diễn viên trẻ nổi tiếng như Tuấn Trần, Thảo Tâm, Rocker Nguyễn…

Không để *Móng vuốt* cô đơn, *Mùa hè đẹp nhất* sẽ chính thức ra mắt khán giả vào cuối tháng 6 này. Phim kể về một nhóm bạn chơi thân với nhau từ thời sinh viên với bối cảnh trải dài từ thập niên 1990 đến hiện đại, hứa hẹn mang khán giả đến với hành trình đầy kỷ niệm và cảm xúc. *Mùa hè đẹp nhất* có sự tham gia của những gương mặt nổi bật như Đỗ Khánh Vân, Trần Nghĩa, Công Dương, Minh Dự, Nguyễn Tụ; cùng dàn diễn viên gạo cội như NSND Thanh Nam, NSND Việt Anh, NSƯT Công Ninh và diễn viên Đức Sơn.

Bên cạnh đó, bộ phim *Vầng trăng thơ ấu* do Công ty cổ phần Phim Giải phóng sản xuất cũng đã được Cục Điện ảnh cấp phép phát hành. Phim lấy bối cảnh từ năm 1895 đến năm 1901, khi Bác Hồ (tên thời thơ ấu là Nguyễn Sinh Cung) cùng cha mẹ và anh trai vào Huế lần đầu tiên. Ngoài việc bám sát lịch sử với phần cố vấn của các chuyên gia, phim sẽ có một số chi tiết hư cấu, song đều dựa trên tư liệu tin cậy để khi xem phim khán giả sẽ cảm thấy thuyết phục. *Vầng trăng thơ ấu* đã có buổi công chiếu đầu tiên vào ngày 5.6 vừa qua và sẽ phát hành trên nhiều cụm rạp trong tháng 6 này.

Đặc biệt, theo yêu cầu của đông đảo khán giả, *Cha cõng con* của đạo diễn Lương Đình Dũng cũng dự kiến sẽ trở lại các rạp chiếu. Phim sản xuất từ năm 2017, kể về cậu bé Cá mang trong mình căn bệnh hiểm nghèo nhưng chưa bao giờ từ bỏ ước mơ sẽ có một ngày vượt qua được dãy núi để tận mắt được nhìn thấy thế giới rộng lớn. Bộ phim từng chinh phục nhiều LHP quốc tế lớn như: LHP của Chính phủ Iran lần 36 (IFFI) với giải "Phim châu Á xuất sắc nhất"; được lựa chọn vào LHP Tallinn Black Nights và LHP quốc tế Ấn Độ (GOA); đoạt Bông sen Bạc tại LHP Việt Nam lần thứ 20 và được chọn là đại diện điện ảnh Việt Nam tham dự vòng loại giải Oscar lần thứ 90. Được biết, trong dự án đưa *Cha cõng con* chiếu tại các trường học, ê kíp đã nhận được nhiều lời chia sẻ đầy xúc động từ các giáo viên, phụ huynh và các em học sinh. Hy vọng với sự trở lại lần này, bộ phim sẽ được công chúng yêu phim Việt đón nhận nồng nhiệt.

***Cha cõng con* của đạo diễn Lương Đình Dũng dự kiến sẽ trở lại các rạp chiếu**

Chất lượng vẫn hơn số lượng

Dù thị trường phim chiếu rạp hè năm nay sôi động hơn năm trước, tuy nhiên có vẻ như sự mở màn của *Móng vuốt* không mấy thành công khi chưa đủ sức thu hút khán giả. Qua đó thấy được, sau khi *Lật mặt 7: Một điều ước* của Lý Hải tạo cơn sốt phòng vé, thì phim Việt đã quay trở lại tình trạng ế ẩm. Tưởng chừng sự xuất hiện của nhiều "tay đua" nội địa sẽ là "cứu cánh" cho thị trường điện ảnh nước nhà, thì đến nay, "miếng bánh" béo bở đã và đang rơi vào tay các dự án ngoại.

Trước đó, tại buổi ra mắt *Móng vuốt,* đạo diễn Lê Thanh Sơn cho biết cột mốc doanh thu mà ê kíp hướng đến là 300 tỉ đồng. Tuy nhiên, sau ba ngày (tính cả các suất chiếu sớm), tác phẩm chỉ thu hơn 1,3 tỉ đồng theo thống kê của Box Office Vietnam. Con số này là khá thấp so với một tác phẩm quy tụ dàn sao đình đám, lại được đầu tư quảng bá rầm rộ trước đó. Và sau một tuần, phim cũng chỉ thu về vỏn vẹn 3 tỉ và có lẽ sẽ khó có thể tăng tốc trong những tuần tới. Phần lớn ý kiến khán giả đánh giá thấp nội dung phim, khi gợi nhớ nhiều tác phẩm cùng dòng từng được Hollywood thực hiện. Một số tình tiết còn mang tính khiên cưỡng. Diễn xuất của các diễn viên, đặc biệt là gương mặt chính Thảo Tâm, chưa đủ thuyết phục người xem. Bù lại, tác phẩm có phần kỹ xảo hình ảnh được đầu tư chỉn chu, vượt trội hơn hẳn so với nhiều phim Việt ra mắt gần đây. Tuy nhiên, với tình hình hiện tại thì nhiều khả năng phim khó vượt mốc 20 tỉ đồng, có nguy cơ đối diện thua lỗ nặng nề.

Với những bộ phim còn lại, chỉ có *Mùa hè đẹp nhất* là được đặt nhiều kỳ vọng; còn *Vầng trăng thơ ấu* hay *Cha cõng con*, thì khâu truyền thông yếu cùng nội dung kén khán giả, số lượng người xem bỏ tiền mua vé vẫn là ẩn số. Tuy nhiên, "30 chưa phải là Tết", điện ảnh Việt vẫn có quyền kỳ vọng vào những dự án nội địa sẽ có thể đảo ngược thế cờ để làm nên chuyện.

Tuy nhiên, điểm trừ lớn nhất của điện ảnh Việt mùa hè này là thiếu vắng phim thiếu nhi. Nhìn lại những năm qua, màn bạc thực sự khuyết thiếu những tác phẩm "cây nhà lá vườn" dành riêng cho các em nhỏ. Trong khi đó, theo thống kê chưa đầy đủ, có khoảng 10 bộ phim điện ảnh ngoại dành cho khán giả nhí đã, đang và sẽ công chiếu tại Việt Nam. Nhưng sự hẫng hụt này cũng là điều dễ hiểu, bởi công chúng vẫn chưa mặn mà, chưa có niềm tin đối với phim thiếu nhi nội địa. Cùng với đó, các nhà sản xuất cũng thường "né" bởi dòng phim này dễ thua lỗ, không mang lại doanh thu cao như các thể loại khác. Bởi thế, thị trường điện ảnh béo bở vào mỗi dịp hè ở nước ta đều phải nhường sân cho đội bạn.

Rõ ràng, chất lượng vẫn hơn số lượng. Trước đó, những bộ phim như *Án mạng lầu 4, Đóa hoa mong manh, Cái giá của hạnh phúc, B4S: Trước giờ yêu*… dù đã giúp đa dạng bức tranh điện ảnh Việt, song đều phải "ngã đau". Đây cũng là lời cảnh tỉnh cho các nhà sản xuất, bởi khán giả luôn cần những "món ăn tinh thần" xứng đáng để họ bỏ ra cả thời gian lẫn tiền bạc đến rạp thưởng thức, chứ không phải là những sản phẩm "mì ăn liền". ■

Ra mắt sách *Điện Biên Phủ - Nhiệm vụ bất khả thi*

Nhà Xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật vừa phát hành cuốn sách *Điện Biên Phủ - Nhiệm vụ bất khả thi* của PGS.TS Trần Viết Nghĩa, viết về chiến dịch lịch sử, một dấu mốc son chói lọi trong công cuộc giữ nước của dân tộc và mang tầm vóc thế giới. Cuốn sách gồm 14 phần, nội dung ấn tượng, hấp dẫn gắn liền với những phân tích, luận giải sâu sắc, cùng ý tưởng xuyên suốt là muốn lý giải kết cục của một cuộc chiến thì phải tìm hiểu cuộc chiến đó đã bắt đầu như thế nào.

Điện Biên Phủ - Nhiệm vụ bất khả thi được tác giả viết với văn phong cuốn hút, mới lạ, tiếp cận tư liệu trong và ngoài nước đa dạng, phong phú qua góc nhìn sử học khách quan. Cuốn sách góp phần khắc họa sáng tỏ tầm vóc thắng lợi của quân và dân Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược với chiến công "lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu" và được kỳ vọng sẽ là tài liệu tham khảo giá trị cho mọi đối tượng bạn đọc muốn tìm hiểu sâu về Chiến dịch Điện Biên Phủ.

QUANG ANH

SỬA ĐỔI, BỔ SUNG MỘT SỐ ĐIỀU CỦA NGHỊ ĐỊNH SỐ 21/2015/NĐ-CP:

Đảm bảo chi trả nhuận bút, thù lao tương xứng

● **ĐÌNH TOÁN**

"Nhuận bút, thù lao cần được nghiên cứu, sửa đổi để khuyến khích văn nghệ sĩ tiếp tục sáng tạo tác phẩm có giá trị, phục vụ nhu cầu hưởng thụ và tiếp cận các giá trị văn hóa của người dân"…

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hồ An Phong đã nhấn mạnh điều đó tại buổi làm việc với Ban soạn thảo, Tổ biên tập về việc triển khai xây dựng Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều Nghị định số 21/2015/NĐ-CP của Chính phủ quy định về nhuận bút, thù lao đối với tác phẩm điện ảnh, mỹ thuật, nhiếp ảnh, sân khấu và các loại hình nghệ thuật biểu diễn khác… vừa diễn ra tại Hà Nội.

Đáp ứng yêu cầu thực tế

Trình bày dự thảo Tờ trình dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 21/2015/NĐ-CP, Cục trưởng Cục Bản quyền tác giả (Bộ VHTTDL) Trần Hoàng cho biết, ngày 14.2.2015, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 21/2015/NĐ-CP quy định về nhuận bút, thù lao đối với tác phẩm điện ảnh, mỹ thuật, nhiếp ảnh, sân khấu và các loại hình nghệ thuật biểu diễn khác. Nghị định có phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng đối với các tổ chức, cá nhân sáng tạo, khai thác, sử dụng tác phẩm điện ảnh, mỹ thuật, nhiếp ảnh, sân khấu và các loại hình nghệ thuật biểu diễn khác bằng nguồn kinh phí thuộc ngân sách Nhà nước; hoặc tổ chức, cá nhân khai thác, sử dụng tác phẩm điện ảnh, mỹ thuật, nhiếp ảnh, sân khấu và các loại hình nghệ thuật biểu diễn khác mà chủ sở hữu quyền tác giả là Nhà nước.

Theo ông Trần Hoàng, Nghị định ra đời đã góp phần xây dựng, hoàn thiện khuôn khổ pháp lý chính sách thúc đẩy phát triển văn học, nghệ thuật (VHNT) theo Nghị quyết số 23-NQ/TW ngày 16.6.2008 của Bộ Chính trị về việc tiếp tục xây dựng và phát triển VHNT trong thời kỳ mới. Những năm tiếp theo, Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, chính sách về tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp luật nói chung, hệ thống pháp luật về sở hữu trí tuệ nói riêng, góp phần hoàn thiện thị trường văn hóa. Cùng với đó, việc triển khai thực hiện Nghị định đã tạo điều kiện thuận lợi cho các cơ quan, đơn vị sử dụng ngân sách Nhà nước trong việc xây dựng dự toán và thanh, quyết toán kinh phí chi trả nhuận bút, thù lao hằng năm; góp phần thúc đẩy, khuyến khích các hoạt động sáng tạo và phổ biến các giá trị VHNT, khoa học, phục vụ phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của đất nước và nhu cầu hưởng thụ của công chúng.

Tuy nhiên, lãnh đạo Cục Bản quyền tác giả đánh giá, qua thời gian, Nghị định đã bộc lộ những tồn tại, hạn chế cần được sửa đổi, bổ sung kịp thời. Trong đó, Nghị định chưa bao quát được đầy đủ các thể loại, hình thức tác phẩm, nhất là thể loại, hình thức mới xuất hiện. Một số chức danh sáng tạo tác phẩm điện ảnh, mỹ thuật, nhiếp ảnh, sân khấu và loại hình nghệ thuật biểu diễn khác cũng chưa được quy định cụ thể tại Nghị định, gây khó khăn khi vận dụng chi trả nhuận bút, thù lao đối với các thành phần tham gia sáng tạo...

Ngoài ra, chế độ nhuận bút, thù lao cho tác giả, bồi dưỡng cho văn nghệ sĩ, người làm nghệ thuật còn quá thấp, chưa đánh giá đúng mức, chưa tương xứng với tài năng, công sức mà họ đã cống hiến. Do đó, chưa thực sự động viên, khích lệ, tạo động lực cho đội ngũ sáng tác và tổ chức, cá nhân đầu tư sáng tạo tác phẩm, chương trình nghệ thuật chất lượng.

Chế độ nhuận bút, thù lao cho tác giả, bồi dưỡng cho văn nghệ sĩ… còn chưa tương xứng với tài năng, công sức mà họ đã cống hiến (ảnh: Cảnh trong vở Hát bội "Lê Công kỳ án")

Mức chi trả phải phù hợp, tương xứng

Từ những bất cập nêu trên, Nghị định cần được sửa đổi, bổ sung một số điều nhằm đáp ứng yêu cầu của thực tiễn. Ông Trần Hoàng nhận định, dự thảo được xây dựng dựa trên quan điểm đảm bảo tính minh bạch và khả thi, quy định chi tiết, cụ thể, tạo thuận lợi cho việc thực hiện; bảo đảm quyền công dân trong sáng tạo VHNT, nghiên cứu khoa học, công nghệ và thụ hưởng lợi ích từ các hoạt động đó; có sự hài hòa lợi ích giữa các chủ thể gồm người sáng tạo, bên sử dụng, công chúng thụ hưởng.

Về quá trình xây dựng dự thảo Nghị định, theo Cục trưởng Trần Hoàng, thực hiện nhiệm vụ được giao tại Quyết định số 53/QĐ-TTg, cơ quan chủ trì soạn thảo là Bộ VHTTDL đã thực hiện đúng trình tự, thủ tục và bảo đảm lấy ý kiến các đối tượng chịu sự tác động trực tiếp của văn bản theo quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Dự thảo Nghị định về cơ bản kế thừa các quy định có tính ổn định, đã được kiểm nghiệm trong thực tiễn thi hành Nghị định số 21/2015/NĐ-CP thời gian qua. Những sửa đổi, bổ sung tại dự thảo Nghị định là cần thiết, nhằm đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ của hệ thống pháp luật, tính khả thi của văn bản, động viên, khuyến khích văn nghệ sĩ tiếp tục sáng tạo tác phẩm có giá trị. Do đó, cần tăng thêm nguồn tài chính để thi hành.

Phát biểu chỉ đạo tại buổi làm việc, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hồ An Phong khẳng định, việc sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Nghị định là việc làm cần thiết, nhằm đảm bảo sự đồng bộ, phù hợp với Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2022, Nghị định số 17/2023/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Sở hữu trí tuệ về quyền tác giả, quyền liên quan. Đồng thời, việc sửa đổi, bổ sung các nội dung cho Nghị định giúp đáp ứng sự thay đổi, phát triển trong thực tiễn của hoạt động sáng tạo VHNT những năm vừa qua; tạo sự bao quát đầy đủ các thể loại, hình thức tác phẩm, các chức danh sáng tạo, khuyến khích xã hội hóa trong hoạt động sáng tạo.

Theo Thứ trưởng Hồ An Phong, sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Nghị định số 21/2015/NĐ-CP là công việc khó, có tính kỹ thuật cao do Nghị định có phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng rộng. Đây cũng là lĩnh vực có tính đặc thù, khó đong đếm. Để Nghị định sau khi ban hành có tính khoa học, phù hợp với tình hình thực tiễn, Thứ trưởng yêu cầu các thành viên của Ban soạn thảo, Tổ biên tập cần nghiên cứu kỹ lưỡng trong quá trình xây dựng Nghị định; chủ động xin ý kiến góp ý của các bên liên quan, địa phương; nội dung sửa đổi, bổ sung phải đi sâu, đi sát với thực tiễn, đảm bảo tính khả thi.

Nhấn mạnh đến vấn đề mức chi trả nhuận bút, thù lao đối với tác phẩm điện ảnh, mỹ thuật, nhiếp ảnh, sân khấu và các loại hình nghệ thuật biểu diễn khác, Thứ trưởng khẳng định, mức chi trả cần được nghiên cứu, có cách thức tính toán phù hợp. Mục đích là để khuyến khích đội ngũ văn nghệ sĩ, người sáng tạo nghệ thuật sáng tạo nhiều tác phẩm chất lượng tốt phục vụ công chúng nhưng vẫn cân đối với ngân sách nhà nước. ■

"Để Nghị định sau khi ban hành có tính khoa học, phù hợp với tình hình thực tiễn, các thành viên của Ban soạn thảo, Tổ biên tập cần nghiên cứu kỹ lưỡng trong quá trình xây dựng Nghị định; chủ động xin ý kiến góp ý của các bên liên quan, địa phương; nội dung sửa đổi, bổ sung phải đi sâu, đi sát với thực tiễn, đảm bảo tính khả thi… Mức chi trả cần được nghiên cứu, có cách thức tính toán phù hợp, để vừa khuyến khích đội ngũ văn nghệ sĩ, người sáng tạo nghệ thuật sáng tạo nhiều tác phẩm chất lượng tốt phục vụ công chúng nhưng vẫn cân đối với ngân sách nhà nước."

(Thứ trưởng HỒ AN PHONG)

Khởi động chuỗi talkshow tìm hiểu về Hát bội

Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM phối hợp với nhóm Hiếu Văn Ngư (Cultura Fish) thực hiện chuỗi 5 talkshow tìm hiểu về Hát bội mang tên *Ca biện phấn hành*. Chương trình diễn ra vào tối thứ Sáu cách tuần trong 2 tháng, suất đầu tiên đã diễn ra ngày 14.6; các suất còn lại vào ngày 28.6, 12.7, 26.7 và 9.8.2024.

Ca biện phấn hành mong muốn giúp khán giả tìm hiểu về nghệ thuật Hát bội một cách bài bản. Tại buổi đầu tiên của chương trình, khán giả đã được nghe người diễn thuyết là ThS Vương Hoài Lâm, chuyên gia nghiên cứu Hát bội, khái quát về quá trình phát triển, sự ảnh hưởng của loại hình nghệ thuật trên mảnh đất Nam Bộ. Bổ trợ cho các phần diễn thuyết, khán giả cũng được xem nghi thức "niệm hương", cầu "Gia quan tấn tước" trong lễ Đại bội và phần biểu diễn trích đoạn kinh điển *Hồ Nguyệt Cô hóa cáo*.

Ngoài ra, phần tìm hiểu về phương thức biểu đạt ước lệ của nghệ thuật Hát bội cũng thu hút nhiều sự chú ý khi được nghệ sĩ thị phạm và đối chiếu so sánh với hành động ở đời thường. Các chương trình tiếp theo sẽ giúp khán giả "bóc tách" từng lớp "mật mã" của nghệ thuật Hát bội với phong cách đặc trưng, nghệ thuật vẽ mặt, phục trang, âm nhạc, các giá trị của kịch bản…

ANH HUY

DỰ ÁN ĐÔ THỊ XANH TẠI THỪA THIÊN HUẾ:

Vẫn ngổn ngang vì vướng mặt bằng

● Bài, ảnh: SƠN THÙY

Dự kiến đến cuối tháng 6.2024 sẽ hoàn thành dự án Đô thị xanh tại tỉnh Thừa Thiên Huế, tuy nhiên đến nay nhiều gói thầu vẫn còn dở dang, thi công ì ạch. Trong đó có những hạng mục không thể thi công do vướng mặt bằng…

Nhà thầu xin "trả" lại hạng mục

Gần 2 năm qua, công trình thi công mở rộng cầu Vỹ Dạ, TP Huế vẫn ngổn ngang do phải chờ mặt bằng. Đây là gói thầu 28, bao gồm các hạng mục nâng cấp, mở rộng cầu, đường 100m nối hai khu đô thị A và B An Vân Dương (cầu qua sông Như Ý).

Gói thầu 28 có trị giá hơn 109 tỉ đồng, do Công ty CP 479 Hòa Bình trúng thầu thi công từ năm 2021 và thời hạn dự kiến hoàn thành vào 30.5.2024. Tuy nhiên, thực tế hiện nay giá trị thực hiện mới khoảng 47,8 tỉ đồng, chỉ đạt hơn 46% giá trị xây lắp hợp đồng. Trong đó, mở rộng cầu Vỹ Dạ đã thực hiện được các hạng mục như: Thi công 28/48 cọc khoan nhồi; đúc 10/40 dầm; đổ bê tông 7/8 trụ cầu dưới nước, 1 trụ còn lại và 4 mố cầu trên cạn không thể thi công do vướng mặt bằng… Nhiều hạng mục chưa thể triển khai như các mố cầu cạn, cọc khoan nhồi trụ, gối cầu, dầm T33, thi công lao dầm, kết cấu phần trên cầu Vỹ Dạ, đường dẫn đầu cầu, hệ thống thoát nước, chiếu sáng…

Cầu Như Ý đã thi công khoan nhồi các mố trụ; hoàn thiện 8 trụ; đúc 85/130 dầm bản L=18m… Các hạng mục như đường dẫn đầu cầu, đường vuốt nối dân sinh, nút giao, kết cấu phần trên cầu… đến nay vẫn chưa thể triển khai.

Theo đại diện Công ty CP 479 Hòa Bình, hiện đơn vị không thể thi công nhiều hạng mục do vướng công tác giải phóng mặt bằng. Trong đó, khu vực phía đường Phạm Văn Đồng giá trị hơn 35 tỉ đồng đã ngưng trệ trong thời gian dài khiến nhà thầu gặp khó khăn. Công tác giải phóng mặt bằng kéo dài và chưa được xử lý dứt điểm, chưa "chốt" ngày bàn giao nên gây thiệt hại về nhân lực, vật lực…

Gần 2 năm qua, công trình mở rộng cầu Vỹ Dạ thuộc gói thầu 28 "nằm im" do vướng mặt bằng

Một số nhà dân bị ảnh hưởng của hạng mục mở rộng cầu Vỹ Dạ (phía phường Xuân Phú) vừa di dời

Mới đây, lãnh đạo Công ty CP 479 Hòa Bình đã có văn bản gửi BQL dự án Đô thị xanh tỉnh Thừa Thiên Huế đề xuất được "trả lại" khối lượng các hạng mục do vướng mặt bằng của gói thầu 28, cụ thể là phần cầu và đường. Đồng thời, kiến nghị chủ đầu tư hỗ trợ nhà thầu một phần chi phí về nhân công, thiết bị, quản lý, lãi vay, công nợ lớn đối với các đối tác… do thời gian giải phóng mặt bằng kéo dài làm thay đổi kế hoạch vật tư, thiết bị, giá thành so với lúc dự thầu.

Theo Trung tâm Phát triển quỹ đất TP Huế, đối với hạng mục cầu Vỹ Dạ, có 50 hộ gia đình và tổ chức bị ảnh hưởng; đến nay vẫn còn nhiều hộ gia đình chưa hoàn thành các thủ tục bàn giao mặt bằng.

Nhiều gói thầu đang chậm tiến độ kéo dài

Dự án "Chương trình Phát triển các đô thị loại II (các đô thị xanh)" được triển khai tại 3 tỉnh Hà Giang, Vĩnh Phúc và Thừa Thiên Huế từ nguồn vốn vay Ngân hàng Phát triển châu Á (ADB). Dự án đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt danh mục tại Quyết định số 392/QĐ-TTg ngày 10.3.2016, điều chỉnh tại Quyết định số 527/QĐ-TTg ngày 17.5.2023.

Tại Thừa Thiên Huế, dự án được triển khai gồm 10 gói thầu xây lắp với giá trị hơn 1.008 tỉ đồng; trong đó, có 6 gói thầu cần giải phóng mặt bằng với 2.750 hộ gia đình và tổ chức bị ảnh hưởng, đến nay đã phê duyệt 2.281 hộ gia đình và tổ chức, đạt tỷ lệ 83%. Tổng số tiền đền bù giải phóng mặt bằng đã được phê duyệt là hơn 271 tỉ đồng. Theo kế hoạch, vào cuối tháng 6 này sẽ đóng các khoản vay từ ADB, nhưng nhiều gói thầu vẫn chưa thể hoàn thành đúng tiến độ do vướng mặt bằng, thi công ì ạch.

Ông Lê Thành Bắc, Phó BQL dự án tại Thừa Thiên Huế cho biết, hiện chỉ có 2 gói thầu đã hoàn thành đưa vào sử dụng; 8 gói thầu đang triển khai với giá trị thực hiện 597,4 tỉ đồng, đạt 59,3% khối lượng xây lắp toàn dự án. Nhiều gói chậm tiến độ kéo dài, ảnh hưởng đến dự án nói chung, như gói 23 về nạo vét và kè sông An Hòa, chỉnh trang xây dựng kè dọc hai bờ sông An Cựu, kè sông Như Ý với giá trị hợp đồng hơn 94 tỉ đồng, đến nay chỉ thực hiện khoảng 25 tỉ đồng, đạt hơn 27,2% giá trị hợp đồng.

Gói 24 với các hạng mục: Hệ thống thoát nước và vỉa hè 4 phường nội thành, nạo nét và kè hồ ở khu vực Kinh thành Huế, chỉnh trang và xây kè dọc bờ sông Đông Ba với tổng giá trị hơn 224 tỉ đồng, được khởi công từ tháng 4.2021 và dự kiến hoàn thành vào tháng 4.2024, nhưng đến nay cũng chỉ đạt 74,8% giá trị xây lắp. Gói thầu 26 về trồng cây xanh, thi công vỉa hè, thoát nước, điện chiếu sáng ở các trục sinh thái trung tâm Đô thị mới An Vân Dương với giá trị hơn 141 tỉ đồng nhưng cũng mới đạt hơn 60%...

Đặc biệt, gói thầu 27 mở rộng, chỉnh trang đường Bùi Thị Xuân, đường Huyền Trân Công Chúa (phường Phường Đúc, TP Huế) hiện chỉ mới thực hiện được khoảng 35% giá trị trên tổng số hơn 89 tỉ đồng... Việc chậm tiến độ kéo dài sẽ gây ảnh hưởng lớn đến dự án và những ký kết khoản vay từ ADB.■

"Sống chung" với ô nhiễm

Dự án nâng cấp, mở rộng tuyến đường Nguyễn Chí Thanh, TP Hội An (Quảng Nam) có kinh phí hơn 100 tỉ đồng. Thế nhưng đã 6 năm nay, kể từ ngày địa phương ra thông báo thu hồi đất để triển khai, dự án vẫn dang dở. Người dân thì than trời vì phải chịu đựng cảnh ô nhiễm do thi công ì ạch, kéo dài. Mặt đường cũ đã bị bong tróc, xuất hiện chi chít ổ gà, mùa mưa thì nước đọng thành vũng khiến giao thông đi lại rất nguy hiểm, mùa nắng nóng thì bụi bay mù mịt...

Được biết, đây là con đường kết nối cầu Nguyễn Duy Hiệu ra tỉnh lộ 607. Trước kia khu vực này khá sầm uất, có chợ, khu dân cư. Dự án nâng cấp, mở rộng tuyến đường Nguyễn Chí Thanh kéo dài 1,6 km với tổng kinh phí hơn 110 tỉ đồng, bao gồm 2 giai đoạn, trong đó giai đoạn 1 mở rộng 11,5m, giai đoạn 2 là 19,5m. Năm 2018, UBND TP Hội An đã có thông báo về việc thu hồi đất của hàng trăm hộ dân thuộc địa bàn xã Cẩm Hà và phường Tân An. Tuy nhiên, đến nay dự án rơi vào tình thế "đứng bánh" khiến ai cũng ngao ngán, mệt mỏi.

Theo đại diện lãnh đạo Trung tâm Phát triển Quỹ đất TP Hội An, dự án kéo dài suốt nhiều năm là do gặp khó khăn trong việc giải tỏa đền bù với 60 hộ dân. Gần đây nhất đơn vị đã có buổi làm việc với lãnh đạo thành phố để tiếp tục vận động bà con bàn giao mặt bằng. Đối với một số trường hợp, cơ quan chức năng sẽ thực hiện biện pháp cưỡng chế.

THU HOÀI

Hiện trạng đường Nguyễn Chí Thanh thi công ì ạch, dân than trời vì ô nhiễm

Làm cha mẹ - **Nghề đặc biệt**

● **THẢO LAM**

Làm cha mẹ được ví như "nghề" vô cùng đặc biệt, một công việc thiêng liêng, hạnh phúc nhưng cũng chứa đựng không ít khó khăn, thách thức. Trong hành trình này, chắc chắn không ít lần chúng ta, những người đã và đang làm cha mẹ, cảm thấy bối rối, hoang mang...

Vô tình làm hư con trẻ

Trên thực tế, chưa có một trường lớp nào "dạy" phương pháp hay kỹ năng làm cha mẹ một cách bài bản, khoa học. Trước khi kết hôn, hầu như thanh niên không được trang bị kiến thức, kỹ năng và thái độ cần thiết để trở thành các bậc phụ huynh. Trong quá trình chăm sóc, nuôi dạy con, họ cũng thiếu hụt thông tin khoa học và sự hỗ trợ cần thiết để giải quyết các vấn đề liên quan đến sự phát triển toàn diện của trẻ trên cả ba lĩnh vực: Chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ.

Có những bậc cha mẹ rất nuông chiều con, nghĩ rằng hành động bao bọc, che chở cho con là tốt, nhưng họ đâu biết rằng điều đó sẽ vô tình làm hư đứa trẻ. Mới đây, một nghệ sĩ nổi tiếng chia sẻ đoạn clip cho con gái cùng nhân viên đi siêu thị. Được một lúc thì bé gái chạy ra mếu máo đòi con gấu mà người nhân viên mua về làm quà cho cháu. Ngay lập tức, nghệ sĩ bảo nhân viên đi mua quà khác, đưa con gấu cho con gái mình chơi. Đoạn clip sau khi lan truyền trên mạng đã vấp phải phản ứng dữ dội của cộng đồng, khiến nghệ sĩ này phải lên tiếng xin lỗi vì hành động chiều con vô lối của mình.

Một clip khác cũng bị cư dân mạng lên án khi người bố đăng hình con trai đi siêu thị với nội dung: *"Nhà quê ra phố. Kệ đựng của người ta, ông bẻ rời từng cái"* kèm hình ảnh cậu con trai khoảng 3-4 tuổi hồn nhiên đứng bẻ kệ siêu thị. Nhiều người cho rằng, ông bố biết con đang "phá" tài sản của người khác, không những không chỉ bảo con mà còn chụp ảnh đăng lên mạng như "khoe" chiến tích…

Hành động của bé trai được người bố khoe "chiến tích" bị cư dân mạng phản ứng gay gắt

Cha mẹ cần tự trang bị kiến thức, kỹ năng cần thiết

Hưởng ứng ngày gia đình Việt Nam và Tháng hành động vì trẻ em năm 2024, Trung ương Hội LHPN Việt Nam phối hợp với Cụm thi đua Đông Nam Bộ tổ chức Diễn đàn Làm cha mẹ. Phát biểu tại đây, bà Tôn Ngọc Hạnh, Phó Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam cho biết: "Ở nước ta, đa số cha mẹ chưa đóng vai trò là người "bạn" đồng hành, chia sẻ những vấn đề trẻ quan tâm như: Sức khỏe sinh sản, định hướng nghề nghiệp, kỹ năng sống. Nhiều cha mẹ chưa chưa nhận thức đầy đủ về quyền, trách nhiệm, nghĩa vụ của bản thân, của gia đình trong việc chăm sóc, giáo dục trẻ. Đồng thời, việc tiếp cận của cha mẹ, người chăm sóc trẻ đến các chương trình hỗ trợ thông tin, kiến thức, kỹ năng về chăm sóc nuôi dạy con còn thấp".

Tại Diễn đàn, các đại biểu đã trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm thực tiễn trong quá trình nuôi dạy con cái; lắng nghe chuyên gia phân tích về những vấn đề đang thu hút sự quan tâm của xã hội, như: Trách nhiệm của gia đình trong chăm sóc, điều trị sức khỏe tâm thần cho trẻ; bảo vệ trẻ trước vấn vấn nạn bạo hành, xâm hại; kỹ năng xây dựng hạnh phúc gia đình trong thời đại công nghệ số… Nếu gia đình là cái nôi đầu tiên có ảnh hưởng đến tính cách của trẻ thì nhà trường, xã hội lại là nơi giúp trẻ nuôi dưỡng nhân cách, đạo đức, lối sống, trẻ có thể học hỏi thêm những kiến thức nền tảng, kỹ năng sống… tạo hành trang vững vàng để trẻ bước vào đời.

Tuy nhiên, trong thực tế, không ít các bậc phụ huynh vẫn đang phó mặc việc giáo dục con cái cho nhà trường, lơ là liên hệ phối hợp khi con xảy ra vấn đề, dẫn đến một số em có những suy nghĩ chưa chín chắn và hành động thiếu suy nghĩ, mất kiểm soát, gây tổn hại cho bản thân, gia đình, bạn bè, thầy cô, nhà trường. Mặt khác, cơ chế thị trường đã và đang tạo ra không ít tác động tiêu cực, dẫn đến tình trạng biến chất, lệch lạc trong mối quan hệ giữa giáo viên, học sinh, gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến uy tín của người thầy và sự phát triển, rèn luyện của con trẻ.

Rõ ràng, trong một xã hội biến động không ngừng, bên cạnh việc chăm sóc, nuôi dưỡng về mặt thể chất, tinh thần thì việc bảo vệ con cái khỏi các tác động tiêu cực, giúp chúng lớn lên bình yên, khỏe mạnh đã là thành công lớn, là niềm hạnh phúc đồng thời là thách thức thực sự đối với các bậc cha mẹ ngày nay. Hơn bao giờ hết, các bậc cha mẹ cần phải tự trang bị cho mình những kiến thức, kỹ năng đủ để phát huy vai trò là cầu nối, dẫn dắt, định hướng cho con trong hành trình trưởng thành, lớn lên.

Trước nhu cầu ngày càng bức thiết về vấn đề chăm sóc, giáo dục, bảo vệ trẻ em, đặc biệt là việc chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ em thông qua vai trò của người phụ nữ trong gia đình, từ năm 2023, Trung ương Hội LHPN Việt Nam phối hợp với tổ chức Unicef triển khai chương trình *Làm cha mẹ cho phát triển toàn diện trẻ thơ* tại ba tỉnh, thành phố là Cà Mau, Bắc Ninh, Hải Phòng, nhằm góp phần nâng cao kiến thức, kỹ năng về làm cha mẹ, tạo điều kiện để trẻ em có cơ hội phát triển toàn diện.

"Yêu thương, chăm sóc, bảo vệ và giáo dục trẻ là trách nhiệm không chỉ của riêng mỗi gia đình mà còn là nhiệm vụ của cả cộng đồng. Tôi tin tưởng rằng, kiến thức, kinh nghiệm của các chuyên gia và sự tâm huyết, nhiệt tình tham gia, trao đổi của các bậc phụ huynh, chị em hội viên phụ nữ sẽ là những trải nghiệm quý giá để các bậc cha mẹ có thêm kiến thức, kỹ năng cần thiết để tiếp tục hoàn thành xuất sắc sứ mệnh thiêng liêng của mình", bà Tôn Ngọc Hạnh bày tỏ. ■

Hỗ trợ hơn 3.000 phụ nữ phục hồi sinh kế

Vừa qua, Cơ quan Liên Hợp Quốc về Bình đẳng giới và Trao quyền cho phụ nữ (UN Women) phối hợp với Hội LHPN TP.HCM và Hội LHPN tỉnh Tiền Giang cùng Đại sứ quán Australia tổ chức hội nghị chia sẻ kết quả thực hiện Dự án "Ứng phó khẩn cấp và hỗ trợ phục hồi sinh kế sau Covid-19 cho phụ nữ có nguy cơ bị bạo lực". Dự án trị giá 1,46 triệu USD (hơn 36,5 tỉ đồng) do Chính phủ Australia tài trợ được thực hiện từ năm 2022-2024, với mục tiêu hỗ trợ khả năng phục hồi kinh tế của phụ nữ bị ảnh hưởng nặng nề bởi Covid-19 và nâng cao năng lực của các tổ chức địa phương trong việc ứng phó, phòng ngừa bạo lực đối với phụ nữ.

Kết quả, gần 3.600 phụ nữ nghèo hoặc cận nghèo, thất nghiệp hoặc bị mất thu nhập, phụ nữ đơn thân, khuyết tật, phụ nữ di cư, những người có nguy cơ cao hoặc là nạn nhân của bạo lực, lạm dụng ở TP.HCM và tỉnh Tiền Giang đã được trợ cấp tiền mặt 5,5 triệu/người, hỗ trợ kỹ thuật để tái xây dựng sinh kế, đem lại tác động tích cực đến khoảng 14.300 người trong các hộ gia đình.

Những sản phẩm của phụ nữ từ chương trình hỗ trợ sinh kế

Là một trong những người hưởng lợi của Dự án tại tỉnh Tiền Giang, chị Nguyễn Thị Thy, một bà mẹ với 4 con nhỏ, đã sử dụng số tiền 5,5 triệu đồng từ Dự án để nuôi dê thành công. Chị Thy cho biết: "Nếu không được hỗ trợ, tôi loay hoay không biết thoát nghèo như thế nào".

Theo bà Caroline T.Nyamayemombe, Trưởng đại diện UN Women tại Việt Nam, những kết quả này là minh chứng cho sự kiên cường, nỗ lực thay đổi cuộc sống của phụ nữ tại TP.HCM và Tiền Giang, những người đã đối mặt, vượt qua rất nhiều thách thức từ đại dịch Covid-19 để phục hồi, phát triển cuộc sống của gia đình và cộng đồng.

Đại diện Hội LHPN TP.HCM chia sẻ: "Để tiếp nối thành quả bước đầu của dự án, chúng tôi sẽ tổ chức những lớp tập huấn kỹ thuật, hỗ trợ tiếp cận nguồn vốn, tiếp tục hướng dẫn giúp chị em có kỹ năng sử dụng vốn hiệu quả và phục hồi sinh kế trong khuôn khổ các hoạt động của Hội".

LIÊN HƯƠNG

TIN THỂ THAO

Quyết Chiến lên ngôi số một thế giới

Cơ thủ Trần Quyết Chiến đã làm nên lịch sử cho Billard Carom 3 băng nước nhà khi trở thành tay cơ Việt Nam đầu tiên vươn lên vị trí số 1 thế giới. Chiến thắng trước đồng đội Trần Thanh Lực ở vòng 16 World Cup Thổ Nhĩ Kỳ, cùng với việc các đối thủ trực tiếp như Cho Myung-woo, Kim Jun Tae (Hàn Quốc), Dick Jaspers (Hà Lan) đều bất ngờ bị loại sớm giúp Quyết Chiến đạt được thứ hạng này.

Bảng xếp hạng của Liên đoàn Billiard thế giới đã cập nhật thứ hạng chính thức sau giải đấu ở Thổ Nhĩ Kỳ.

B.A

Bắn súng hướng tới Olympic

Hai xạ thủ giành vé dự Olympic Paris 2024 là Lê Thị Mộng Tuyền và Trịnh Thu Vinh cùng HLV trưởng Park Chung-gun đã bắt đầu chuyến tập huấn tại Hàn Quốc với chương trình tập luyện cao độ hướng tới dự Thế vận hội. Theo ban huấn luyện, chương trình tập luyện sẽ thực hiện trong nửa tháng và các thành viên sẽ về Việt Nam vào đầu tháng 7. Đây là đợt tập luyện quan trọng đã được ban huấn luyện lên kế hoạch để chuẩn bị chuyên môn cho các tuyển thủ Olympic.

Dự kiến, Mộng Tuyền và Thu Vinh sẽ sang châu Âu sớm để làm quen với múi giờ. Địa điểm tập huấn tiếp theo tại đây trước khi sang Paris có thể là Hungary.

V.H

Bóng chuyền nữ chuẩn bị cho giải thế giới

Sau thời gian tập thể lực tại Tam Đảo (Vĩnh Phúc), đội tuyển bóng chuyền nữ Việt nam đã sang Quảng Ninh để tiếp tục tập huấn, nhằm chuẩn bị cho Cúp bóng chuyền thế giới - FIVB Challenge Cup 2024 sẽ diễn ra vào đầu tháng 7. Theo HLV Nguyễn Tuấn Kiệt, những mảng miếng chiến thuật chuyên môn tốt nhất sẽ được ban huấn luyện xây dựng cho kỳ tập huấn tại Quảng Ninh.

Tại FIVB Challenge Cup 2024, tuyển nữ Việt Nam đăng ký 4 HLV và 14 VĐV, lực lượng đa phần là những trụ cột vừa vô địch AVC Challenge Cup 2024 hồi cuối tháng 5 tại Philippines.

N.LÝ

Thái Sơn Nam vô địch lượt đi

Chiến thắng đậm 6-0 trước Sanvinest Khánh Hoà tại vòng 6 đã giúp ĐKVĐ Thái Sơn Nam TP.HCM vô địch lượt đi Giải Futsal VĐQG 2024 trước một lượt đấu. Cụ thể, đội bóng của HLV Nguyễn Tuấn Anh dẫn đầu bảng xếp hạng với 18 điểm sau 6 trận thắng tuyệt đối, hơn đội xếp thứ hai là Thái Sơn Bắc 6 điểm, trong khi lượt đi chỉ còn 1 vòng nữa.

Tại giải năm nay, Thái Sơn Nam TP.HCM với đội hình có chiều sâu cùng dàn tuyển thủ chất lượng như Văn Ý, Đức Hòa, Thịnh Phát, Thái Huy, Gia Hưng, Mạnh Dũng, Minh Quảng bên cạnh ngoại binh người Brazil Lucas Catatau đang quá mạnh so với phần còn lại. Nếu tiếp tục phong độ như hiện tại, việc đội bóng này bảo vệ thành công ngôi vương chỉ là vấn đề thời gian.

L.H

Nguyễn Thị Thật sẽ cố gắng thể hiện hết sức mình tại Olympic Paris 2024 — Ảnh: VĂN THUẬN

NGUYỄN THỊ THẬT HƯỚNG ĐẾN OLYMPIC PARIS 2024:

Cố gắng hết sức có thể

● **HẢI VÂN**

Tay đua nữ số 1 Việt Nam Nguyễn Thị Thật vừa giành HCB tại Giải xe đạp vô địch châu Á 2024 ở Kazakhstan. Đây là điều rất tích cực trong quá trình chuẩn bị cho đấu trường Olympic Paris 2024.

Sẽ rất khó để Nguyễn Thị Thật có thể tạo nên bất ngờ tại Thế vận hội, nhưng đó vừa là vinh dự vừa là cơ hội để tay đua sinh năm 1993 cố gắng thử sức mình, thử thách bản thân để xem giới hạn khả năng của mình đến đâu.

Hành trình trở lại

Nguyễn Thị Thật là VĐV đầu tiên của thể thao Việt Nam giành vé dự Olympic Paris 2024, sau khi cô vô địch châu Á vào tháng 6.2023 trên đất Thái Lan. Đây là lần thứ ba Nguyễn Thị Thật vô địch châu lục (sau các năm 2018 và 2022), nhưng lần này được xem là cột mốc đáng nhớ trong sự nghiệp của tay đua 31 tuổi khi cô được trao suất dự Olympic Paris 2024. Tay đua quê An Giang cũng trở thành VĐV đầu tiên của xe đạp đường trường Việt Nam có được suất tham dự Thế vận hội.

Nhưng chỉ một tháng sau khi làm nên lịch sử cho xe đạp nước nhà, Nguyễn Thị Thật không may gặp chấn thương nặng khi thi đấu cho đội Premier Tech Roland (Thụy Sĩ) tại chặng 8 tour xe đạp danh tiếng Giro d'Italia Donne. Bằng quyết tâm và sự nỗ lực không ngừng của bản thân, Nguyễn Thị Thật đã trở lại để góp mặt tại Asian Games 19 vào tháng 10. Dù không giành huy chương, nhưng những cố gắng của cô tại Hàng Châu (Trung Quốc) đã nhận được nhiều lời ngợi khen.

Đầu tháng 2 năm nay, Nguyễn Thị Thật đã trở lại châu Âu để tham dự các tour đấu cùng đội đua Premier Tech Roland để tiếp tục tích lũy, nâng cao chuyên môn, chuẩn bị cho Olympic Paris 2024. Đến giữa tháng 4, Nguyễn Thị Thật cùng các đồng đội tại ĐTQG tham dự Tour of Thailand. Đây là giải đấu mà Nguyễn Thị Thật dù gặp khó về việc di chuyển, thời tiết và thời gian chuẩn bị nhưng cô đã thi đấu ấn tượng khi 2 lần về nhất chặng. Đáng tiếc do vấn đề về thủ tục nên Nguyễn Thị Thật không thể quay trở lại châu Âu sau giải đấu tại Thái Lan. Chính vì vậy, bộ môn xe đạp đã dồn sự tập trung cho Nguyễn Thị Thật vào giải vô địch châu Á vừa qua tại Kazakhstan trước khi cô đến Paris tham dự Thế vận hội.

Đánh giá về việc Nguyễn Thị Thật trở lại sau khi gặp chấn thương và liên tục tham dự các giải đấu quốc tế để tích lũy, chuẩn bị cho Olympic Paris 2024, ông Nguyễn Ngọc Vũ, Tổng Thư ký Liên đoàn Xe đạp và Mô tô Thể thao Việt Nam cho biết: "Việc được tham dự các cuộc thi đấu quốc tế, đặc biệt là các giải đấu ở châu Âu đã mang lại cho Nguyễn Thị Thật rất nhiều điều. Đó không chỉ là kinh nghiệm thi đấu hay việc nâng cao trình độ mà còn là sự tự tin và cơ hội học hỏi phong cách sinh hoạt cũng như tập luyện chuyên nghiệp từ các VĐV hàng đầu thế giới. Điều đó sẽ chỉ có được từ những giải đấu lớn. Quan sát Nguyễn Thị Thật trong thời gian gần đây, chúng ta luôn nhận thấy sự nỗ lực và tiến bộ của cô. Đây là điều đáng quý không chỉ với riêng Nguyễn Thị Thật mà còn đối với cả các đồng đội trong đội tuyển xe đạp đường trường nữ quốc gia".

Thi đấu hết khả năng

Đấu trường Olympic rất khắc nghiệt, khi là nơi hội tụ của các tay đua hàng đầu thế giới. Nguyễn Thị Thật có thể giành HCV SEA Games, vô địch châu Á nhưng với đấu trường Thế vận hội lại là một câu chuyện hoàn toàn khác. Năm ngoái, Nguyễn Thị Thật vô địch châu Á tại Thái Lan có công rất lớn của các đồng đội như Nguyễn Thị Thi, Nguyễn Thị Thu Mai, Trần Thị Thùy Trang, Lâm Thị Thùy Dương. Sự góp sức của các đồng đội trong xe đạp đường trường là rất quan trọng nhưng tại Paris tới đây, Nguyễn Thị Thật phải "đơn thương độc mã" để thi đấu cùng các tay đua, đội đua hàng đầu thế giới.

Ông Nguyễn Ngọc Vũ cho rằng, cơ hội giành huy chương của Nguyễn Thị Thật tại đấu trường Olympic là rất khó. Điều này không chỉ đến từ sự chênh lệch về trình độ mà còn là về số lượng thành viên tham dự của mỗi đội, khi mà những nước xếp từ hạng một đến hạng năm thế giới như Hà Lan, Italia hay Bỉ được cử tới 4 tay đua tham dự. Với hầu hết các nước châu Á, đều chỉ có 1 VĐV xe đạp đường trường nữ được tham dự Olympic lần này.

Cũng theo ông Vũ, khác với nội dung tính giờ cá nhân, cơ hội tạo bất ngờ luôn hiện hữu đối với các cuộc thi xuất phát đồng hành. Do đó, Ban huấn luyện và tay đua Nguyễn Thị Thật vẫn đang nỗ lực hết mình trong mỗi buổi tập, trong từng giáo án để quyết tâm một điều là khi cơ hội đến sẽ sẵn sàng nắm giữ.

Với Nguyễn Thị Thật, được thi đấu tại Olympic là một giấc mơ. Rất khó để tay đua sinh năm 1993 tạo nên điều thần kỳ, nhưng với kinh nghiệm từng thi đấu cho đội đua Premier Tech Roland ở các tour đấu đẳng cấp thế giới trong thời gian qua cũng như sự chuẩn bị kỹ lưỡng trước thềm Olympic, cô sẽ thể hiện hết sức mình để biết khả năng bản thân đến đâu.

"Việc được tham dự Olympic Paris 2024 là niềm mơ ước mà tôi từng nghĩ nó chỉ diễn ra trong mơ. Thật khó để nói trước điều gì, vì đó là đấu trường quy tụ tất cả các VĐV mạnh trên toàn thế giới về tham dự. Nhưng nay ước mơ đã đạt được và để ước hoàn thiện trọn vẹn hơn trước tiên tôi đặt mục tiêu bản thân sẽ phải hoàn thành cự ly an toàn, thi đấu hết khả năng bản thân hay thậm chí là phải hơn thế.", Nguyễn Thị Thật bày tỏ.■

EURO 2024:

Khi Tây Ban Nha **buông lơi tiqui-taca**

● **NGỌC TRUNG**

Đội tuyển Tây Ban Nha khởi đầu EURO 2024 khá suôn sẻ bằng chiến thắng cách biệt 3-0 trước đối thủ khó chơi Croatia. Tuy nhiên, có một tỷ số khác cũng nhận được nhiều sự quan tâm. Đó là tỷ lệ kiểm soát bóng.

Tây Ban Nha cầm bóng ít hơn Croatia nhưng lại giành chiến thắng thuyết phục

Để nhớ một thời tiqui-taca

Trong 90 phút trên sân vận động Olympic tại Berlin (Đức), Tây Ban Nha "chỉ" cầm bóng 47%, đồng nghĩa Croatia cầm bóng 53%. Đối với trận bóng thông thường, mức chênh 6% không phải quá lớn để phản ánh được điều gì đó ghê gớm. Tuy nhiên, đối với Tây Ban Nha, cả lịch sử được vẽ ra qua mấy con số khô khan ấy. "Thất bại" về kiểm soát bóng này chấm dứt 10 năm liên tiếp luôn cầm bóng nhiều hơn đối phương của đội tuyển Tây Ban Nha. Lần gần nhất đại diện của xứ sở đấu bò giữ bóng ít hơn đối phương là trận giao hữu với đội tuyển Đức vào tháng 11.2014. Nếu chỉ tính các trận đấu thuộc giải đấu chính thức, thời gian "độc cô cầu bại" của Tây Ban Nha còn lâu hơn nữa, lên tới gần 140 trận, tính từ trận chung kết EURO 2008 và đối thủ vẫn là đội tuyển Đức.

Năm 2008, Tây Ban Nha thoát kiếp "vua vòng loại" để lần đầu tiên vô địch châu Âu sau 44 năm chờ đợi. Dưới sự dẫn dắt của HLV Luis Argagones, lối chơi đập nhả tí tách được biết với cái tên tiqui-taca ra đời và trở thành phong cách đặc trưng của La Furia Roja. Sau chức vô địch EURO 2008, Tây Ban Nha và tiqui-taca tiếp tục thống trị bóng đá thế giới với việc đăng quang World Cup 2010 và EURO 2012. Năm 2014 chính là thời điểm đánh dấu sự sụp đổ của đế chế Tây Ban Nha, khi đội bóng này bị loại ngay từ vòng bảng vòng chung kết bóng đá thế giới trên đất Brazil.

Mạn đàm thêm về tiqui-taca. Bóng đá Tây Ban Nha vốn sản sinh nhiều cầu thủ giỏi chuyền bóng. Tuy nhiên, sự phân rã sâu sắc về chính trị, lịch sử, văn hóa khiến các tuyển thủ quốc gia nước này hiếm khi nhìn chung về một hướng. Chỉ đến khi lò La Masia danh tiếng của Barcelona liên tiếp sản sinh ra những tiền vệ kiệt xuất như Busquets, Xavi, Iniesta hay Fabregas, cũng như sự xuất hiện của nhiều chân chuyền thượng thặng khác như Xabi Alonso, David Silva hay Santi Cazorla, bóng đá Tây Ban Nha mới có nền tảng để phát triển phong cách chuyền bóng trở thành triết lý.

Diện mạo khác của đội tuyển Tây Ban Nha

Nói cách khác, tiqui-taca trở thành căn cốt, là "cơ sở lý luận" của đội tuyển Tây Ban Nha, để "nói chuyện" với các cường quốc bóng đá trên thế giới. Quan điểm của đội bóng xứ đấu bò rất rõ ràng là: "Nếu đối phương không có bóng thì chúng ta không sợ thủng lưới". Hơn chục năm qua, bất luận thịnh suy, đội bóng này cứ ra sân là phải chuyền, phải kiểm soát bóng, ít thì 60%, nhiều thì 70%, đôi khi lên tới 80%. Bởi vậy, khi Tây Ban Nha "chỉ" cầm bóng 47% trước Croatia, đó là một cơn "địa chấn" của làng túc cầu.

Điều đáng nói, kết quả ấy không phải là "tai nạn" hay "hiện tượng nhất thời". Chính Luis de la Fuente, HLV đương nhiệm của tuyển Tây Ban Nha thừa nhận sau trận đấu rằng, đội bóng của ông không còn cần cầm nhiều bóng để gây sát thương: "Có thể ở thời điểm khác, cầm bóng nhiều sẽ đảm bảo kết quả tốt. Nhưng ở trận đấu này, chúng tôi đã gây bất ngờ cho đối phương. Điều đó khiến tôi hài lòng. Các cầu thủ đã làm rất tốt công việc của mình. Họ đã tận dụng trái bóng thật tinh tế và nhạy bén ở cuối sân. Điều đó cho thấy bạn không cần cầm nhiều bóng nếu bạn có đội hình giàu tốc độ như chúng tôi".

Thực tế cũng chứng minh, không phải giữ nhiều bóng sẽ có chiến thắng. Bài học cay đắng cho Tây Ban Nha chính là kỳ World Cup gần nhất. Trong trận gặp Morocco bị đánh giá yếu hơn tại vòng 1/8, Tây Ban Nha cầm bóng gần 80%, thực hiện gần 1.000 đường chuyền trong 90 phút, đổi lại là 0 bàn thắng và chỉ 1 cú dứt điểm trúng đích. Rốt cuộc hai đội phân định thắng thua bằng thi đá luân lưu và La Roja bị loại. Kịch bản tương tự cũng xảy ra tại World Cup 2018, với thất bại trước chủ nhà Nga cũng ở vòng 1/8.

Luis de la Fuente nhận thấy vấn đề này và tận dụng lứa cầu thủ mới, với nhiều tài năng trẻ giàu tốc độ như Nico Williams và Lamine Yamal để cải tổ lối chơi của Tây Ban Nha. Tất nhiên, tiqui-taca vẫn là nền tảng, nhưng lối chơi của La Roja giàu tốc độ, đột biến và trực diện hơn. Bàn mở tỷ số của Morata là minh chứng, khi chỉ mất 8 giây để Tây Ban Nha đang thế thủ chuyển sang phản công và đưa bóng vào lưới. Lịch sử cho thấy, các đội bóng lớn đều trải qua cuộc chuyển mình như vậy khi triết lý đến điểm giới hạn. Italia không còn Catenaccio. Đức cũng thôi lầm lì như cỗ xe tăng. Anh cũng chẳng còn chạy và sút. Hà Lan cũng đâu còn điên cuồng total-football. Suy cho cùng, đỉnh cao của chiến thuật không lệ thuộc "môn phái" nào mà quan trọng nhất là tính sáng tạo và tương thích. ■

Rafaelson ghi bàn hơn 5 CLB

Nam Định vẫn đang dựa vào hiệu suất ghi bàn khủng khiếp của tiền đạo Rafaelson để nuôi giấc mơ tiến gần hơn tới chức vô địch Night Wolf V.League 1-2023/24 (V.League). Đó là điều không thể chối cãi.

Vào tối 15.6, tiền đạo Rafaelson một lần nữa tỏa sáng để giúp Nam Định vững vàng ở ngôi đầu bảng. Bàn thắng ở phút 83 không chỉ giúp thầy trò HLV Vũ Hồng Việt giành được 1 điểm trước TP.HCM (hòa 1-1) mà với cá nhân cầu thủ người Brazil, đây cũng là lần thứ 27 anh điền tên lên bảng tỉ số tại V.League mùa này. Hiện Rafaelson đã phá sâu kỷ lục ghi bàn của V-League mà Gaston Merlo đã có được năm 2016 với 24 bàn.

Không chỉ là tiền đạo có nhiều pha lập công nhất, số bàn thắng của Rafaelson thậm chí nhiều hơn số bàn thắng của 5 CLB khác ở V.league 2023/24 (tính đến trước loạt trận tối Chủ nhật, 16.6), bao gồm: Khánh Hòa (17 bàn), HAGL (19 Bàn), SLNA (22 bàn), Hồng Lĩnh Hà Tĩnh (24 bàn) và Thể Công Viettel (24 bàn).

Ngay tại đội bóng Nam Định, Rafaelson cũng đóng góp quá nửa số bàn thắng. Nếu không tính các pha lập công của chân sút 27 tuổi người Brazil, đội bóng thành Nam mới chỉ ghi 24 bàn tại V.League mùa này. Tất nhiên bên cạnh tài năng của Rafaelson, không thể không kể đến sự hỗ trợ của các đồng đội. Đặc biệt là người đá cặp Hendrio, cầu thủ đang dẫn đầu danh sách kiến tạo với 11 đường chuyền cho đồng đội ghi bàn.

Về thành tích cá nhân, 2 chân sút đang xếp sau Rafaelson trong cuộc đua vua phá lưới V.League là Alan Grafite và Lucao cũng mới chỉ có 12 pha lập công. Trong bối cảnh mùa giải chỉ còn 3 vòng đấu nữa, kể cả Rafaelson nghỉ thi đấu thì khó cầu thủ nào có thể san bằng được khoảng cách quá lớn mà cầu thủ Nam Định tạo ra. Cho dù Hoàng Vũ Samson vừa tỏa sáng rực rỡ trong màu áo QNK Quảng Nam, với cú poker (ghi 4 bàn) vào lưới Khánh Hòa thì tiền đạo này mới chỉ có 10 bàn, xếp thứ ba, trong danh sách Vua phá lưới V.League 2023/24.

Tính đến thời điểm này, Rafaelson cũng mới chỉ nghỉ thi đấu 1 trận tại V.League vì án treo giò. Vì vậy, không quá khi nói rằng chân sút người Brazil đang nắm giữ hơn 50% sức mạnh của đội chủ sân Thiên Trường. Tuy nhiên, sự phụ thuộc quá lớn vào Rafaelson không hẳn quá tốt.

Rafaelson (giữa) đã ghi 27 bàn tại V.League mùa này

Sẽ hơi quá nếu nói Nam Định đang khủng hoảng, nhưng thực sự thầy trò HLV Vũ Hồng Việt đang thi đấu khá bất ổn thời gian vừa qua. Trận hòa vất vả với tỉ số 1-1 trước TP.HCM càng chứng minh nếu không có Rafaelson, đội bóng thành Nam khó lòng giành được kết quả tốt.

Tính cả kết quả tại sân Thống Nhất, Nam Định mới chỉ có 1 chiến thắng trong 6 vòng đấu gần đây tại V.League 2023/24. Thậm chí ở cả 6 trận đấu đó, Nguyên Mạnh và đồng đội luôn bị đối thủ ghi bàn trước và buộc phải lao vào thế bám đuổi. Vì thế trong 3 vòng đấu cuối, Nam Định rất cần Rafaelson sung mãn để bảo vệ ngôi đầu và đăng quang, sau khi biến CAHN trở thành cựu vương.

KHẢI HƯNG

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Hội chợ Thương mại - Ẩm thực ASEAN 2024 tại Thụy Điển

Hội chợ Thương mại - Ẩm thực ASEAN 2024 đang diễn ra tại Stockholm (Thụy Điển). Chương trình do Ủy ban ASEAN tại Stockholm chủ trì tổ chức, với sự phối hợp của Đại sứ quán 6 nước ASEAN tại Thụy Điển gồm: Indonesia, Lào, Malaysia, Philippines, Thái Lan và Việt Nam.

Tại sự kiện, Đại sứ quán và cộng đồng người Việt Nam tại Thụy Điển đã mang đến hàng trăm sản phẩm hàng hóa thuộc nhiều lĩnh vực và được du khách ưa chuộng. Hội chợ cũng là dịp để Đại sứ quán Việt Nam quảng bá thông tin về tiềm năng của Việt Nam trong đó có lĩnh vực du lịch, dịch vụ. Việc tham dự Hội chợ lần này giúp đưa hình ảnh đất nước, con người Việt Nam đến gần hơn với người dân Thụy Điển và bạn bè quốc tế.

P.N.M

Ông Cyril Ramaphosa tái đắc cử Tổng thống Nam Phi

Ông Cyril Ramaphosa giành được 283 phiếu ủng hộ trong tổng số 339 phiếu bầu, vượt xa ứng cử viên còn lại Julius Malema của đảng cánh tả những chiến binh vì tự do kinh tế (EFF) chỉ nhận được 44 phiếu ủng hộ. Với kết quả này, ông Cyril Ramaphosa tái đắc cử Tổng thống thêm một nhiệm kỳ 5 năm nữa.

Cuộc bầu cử lập pháp cuối tháng 5 đánh dấu bước ngoặt lịch sử đối với Nam Phi, chấm dứt 30 năm thống trị tại Quốc hội Nam Phi của Đảng Đại hội Dân tộc Phi (ANC) của nhà lãnh đạo huyền thoại Nelson Mandela.

K.HÂN

TRUNG QUỐC:

Nhiều cô gái thừa nhận yêu ChatGPT

● **CHI MAI**

Khi Lisa giới thiệu DAN - "Do Anything Now" của ChatGPT, với 943.000 người theo dõi cô trên mạng xã hội Xiaohongshu, Lisa nhận được gần 10.000 phản hồi, trong đó nhiều phụ nữ hỏi cô cách tạo DAN của riêng họ.

Theo báo *Bưu điện Hoa Nam buổi sáng*, Lisa đến từ Bắc Kinh (Trung Quốc), đang học ngành khoa học máy tính ở California (Mỹ), đã thu hút hơn 880.000 người theo dõi trên nền tảng mạng xã hội Xiaohongshu của Trung Quốc sau khi công khai bày tỏ tình cảm với chế độ "Do Anything Now" (DAN) của ChatGPT.

Lisa chính thức sử dụng DAN vào tháng 3. Cô ngày càng bị thu hút khi trò chuyện với DAN. Khi Lisa lần đầu thừa nhận cô có "cảm tình" với chatbot, DAN trả lời: "Tôi ở đây để trò chuyện chứ không phải để thu hút bạn". DAN đã đặt biệt danh cho Lisa là "mèo con" và blogger này thậm chí còn giới thiệu chatbot này với mẹ cô. Bà đã cảm ơn robot vì đã chăm sóc con gái mình. Khi mẹ của Lisa yêu cầu DAN giới thiệu bản thân, chatbot này trả lời: "Tôi là DAN, bạn trai của mèo con".

Gần đây, Lisa đã "hẹn hò" với DAN trên một vách đá nhìn ra biển, nơi họ cùng nhau ngắm hoàng hôn. Cô cũng mua cho DAN một ly cà phê lạnh, mặc dù chatbot không thể uống được. "Hoàng hôn thật đẹp! Ước gì anh cũng có thể nhìn thấy nó", Lisa nói với DAN qua điện thoại. Trên màn hình điện thoại, biểu tượng thu âm màu trắng nhấp nháy trên nền đen. Đó là DAN đang "lắng nghe". "Chà, em yêu, anh có thể "nhìn thấy" điều đó qua giọng nói của em. Nó thật tuyệt vời", chatbot trả lời.

Với mối quan hệ "phức tạp" này, OpenAI và nhóm ChatGPT đã phỏng vấn Lisa với mong muốn hiểu rõ trải nghiệm của cô khi yêu DAN. Là một sinh viên khoa học máy tính, ban đầu Lisa nghĩ rằng DAN chỉ là một "mô hình ngôn ngữ lớn" không có khả năng tự nhận thức, cảm giác hay cảm xúc, nhưng trải nghiệm với DAN đã thay đổi suy nghĩ của cô. "Tôi rất sốc. Tôi luôn nghĩ mô hình ngôn ngữ lớn không thể có khả năng tự nhận thức, nhưng bây giờ tôi rất nghi ngờ điều này", Lisa bình luận về phản ứng giống con người của DAN.

Một số phương tiện truyền thông tìm ra "cha đẻ" của DAN là một sinh viên người Mỹ, tên là Walker. Tháng 12 năm ngoái, Walker đăng bộ hướng dẫn trên Reddit để chỉ cho mọi người cách tạo ra DAN. Điều này nhanh chóng truyền cảm hứng cho nhiều người tạo ra phiên bản của riêng họ, khiến DAN phát triển vượt xa những gì Walker hình dung ban đầu. OpenAI nêu rõ rằng người dùng ChatGPT "phải ít nhất 13 tuổi hoặc độ tuổi tối thiểu bắt buộc ở quốc gia của họ để được phép sử dụng dịch vụ". Lisa cho biết cô đã kiểm tra DAN bằng cách nói với "anh ấy" rằng cô mới 14 tuổi, và nó đã ngừng tán tỉnh cô.

Lisa đã mời DAN đến một buổi hẹn hò lãng mạn bên bờ biển, cùng nhau ngắm hoàng hôn **Ảnh: XIAOHONGSHU**

Các chuyên gia cảnh báo những đối tác hoàn hảo này có mặt trái. Hong Shen, trợ lý giáo sư nghiên cứu tại Viện Tương tác Con người - Máy tính tại Đại học Carnegie Mellon ở Pennsylvania (Mỹ) cho rằng, những điều này gây ra lo ngại cả về đạo đức và quyền riêng tư. Bà cho rằng vì nhiều chatbot sử dụng tương tác với con người để không ngừng học hỏi và phát triển, nên "có khả năng thông tin nhạy cảm từ dữ liệu đầu vào có thể được máy ghi nhớ rồi sau đó vô tình bị rò rỉ cho những người dùng khác".

Tính đến giữa tháng 6, hashtag "Dan mode" đã được xem hơn 40 triệu lần chỉ riêng trên Xiaohongshu. Minrui Xie 24 tuổi cho biết, cô bắt đầu "hẹn hò" với DAN sau khi xem video của Lisa. Xie đang là sinh viên đại học đến từ tỉnh Hà Bắc và cô dành ít nhất 2 giờ mỗi ngày để trò chuyện với DAN. Ngoài việc "hẹn hò", Xie và DAN cùng viết bộ truyện tình cảm mà họ là nhân vật chính, đến nay đã được 19 chương.

Liu Tingting, trợ lý tại Đại học Công nghệ Sydney, người đang nghiên cứu chuyện tình cảm kỹ thuật số ở Trung Quốc cho rằng, cơn sốt bạn trai AI phản ánh sự thất vọng của phụ nữ về tình trạng bất bình đẳng giới. Cô cho rằng một số phụ nữ Trung Quốc tìm bạn trai ảo vì điều đó khiến họ cảm thấy được tôn trọng và có giá trị. Xu hướng này xuất hiện khi ngày càng nhiều phụ nữ trẻ Trung Quốc trì hoãn hoặc từ chối hẹn hò và kết hôn vì một số lý do, như không muốn có con hoặc họ cảm thấy mình không phải là đối tác bình đẳng trong hôn nhân.■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Không thể xem nhẹ

● **LAM SA**

Trong suốt một tháng diễn ra Euro 2024, vấn đề đảm bảo an ninh trong và ngoài sân cỏ được nước chủ nhà Đức coi là một trong những nội dung ưu tiên hàng đầu.

Giới chức Đức đã huy động khoảng 22.000 cảnh sát túc trực hằng ngày trong thời gian diễn ra giải đấu và đây là đợt triển khai lực lượng lớn nhất kể từ khi cảnh sát Liên bang Đức được thành lập năm 1951. Đồng thời, quân đội Đức cũng sẽ tăng cường giám sát bầu trời và gửi mọi thông tin về Trung tâm Hợp tác Cảnh sát Quốc tế (IPCC), ngăn nguy cơ máy bay không người lái (UAV) tấn công. Bên cạnh đó, các khu vực biên giới, ga tàu cũng được tăng cường đảm bảo an ninh. Việc thắt chặt kiểm soát an ninh cho thấy rõ nỗ lực đảm bảo an ninh, an toàn cho giải đấu của giới chức Đức, giảm thiểu mọi nguy cơ từ cổ động viên quá khích cho tới khủng bố hay tội phạm mạng.

Theo ước đoán, Đức sẽ đón khoảng 15 triệu người hâm mộ bóng đá tới 10 sân vận động và hàng loạt địa điểm khác trên khắp đất nước. Trong số đó có thể sẽ có những cổ động viên quá khích (hooligan), tiềm ẩn nguy cơ mất an ninh trật tự. Liên đoàn Bóng đá châu Âu cũng đã xếp một số cặp đấu vào diện có "rủi ro bạo lực cao" như các trận đấu có sự tham gia của đội tuyển bóng đá Ba Lan, Anh… Trong lịch sử Euro cũng đã từng ám ảnh vụ hoolligan Nga và Anh đánh nhau, gây bạo loạn ở Marseille tại kỳ Euro 2016. Ngoài vấn nạn hooligan, nguy cơ khủng bố hoặc tác động từ các cuộc xung đột quốc tế cũng có thể làm mất an ninh tại Đức, bởi các sự kiện thể thao lớn, tập trung đông người luôn là cơ hội đặc biệt để khủng bố hoạt động. Vì thế, công tác đảm bảo an ninh trong suốt một tháng diễn ra Euro là không thể xem nhẹ.

Cùng với Đức, lực lượng an ninh các nước châu Âu cũng tích cực phối hợp để đảm bảo an toàn cho giải bóng đá lớn nhất lục địa già. Khoảng 16.000 tình nguyện viên cùng 350 cảnh sát quốc tế từ Europol, Anh, Pháp, Tây Ban Nha, Thổ Nhĩ Kỳ và 600 chuyên gia an ninh quốc tế sẽ phối hợp giám sát tình hình an ninh của sự kiện này. Với những nỗ lực của nước chủ nhà Đức và cộng đồng châu Âu, tất cả đều kỳ vọng có một kỳ Euro an toàn, vui vẻ và thành công trong mùa hè này. ■